

ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา
บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุจิตศักดิ์ นุสีหา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)
วันที่ เดือน พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ก็ด้วยความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการควบคุม ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำการศึกษาวิจัย ตลอดจนการเรียบเรียง และ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นยิ่งนัก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พিতร ทองชั้น ที่ให้ความกรุณาเป็นคณะกรรมการสอบปากเปล่า ตลอดจนเป็นที่ปรึกษา และให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้การจัดทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ นายทรงพล จำปาพันธุ์ นายอำเภอแก้งคร้อ และ นายพยัฒ์ ชาญประเสริฐ นายอำเภอหนองสองห้อง ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข จนได้แบบสอบถามวิจัยฉบับที่สมบูรณ์

สุดท้าย ขอขอบคุณ คุณจิตตาภา ขวัญลิขิต ที่คอยให้คำชี้แนะและเป็นกำลังใจ ขอขอบคุณ คุณอรรถพล – ประภาภรณ์ นุสีหา และเพื่อนนิสิต ก.ญ. รุ่น 6 (ภาคพิเศษ) ทุกคน ที่คอยเอาใจช่วยจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี คุณค่า และประโยชน์ที่ได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องสักการบูชา แต่ คุณบิดา มารดา ครู – อาจารย์ ทุก ๆ ท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง

นายสุจิตศักดิ์ นุสีหา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	9
องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537.....	12
บทบาทหน้าที่ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล.....	20
บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
สมมติฐาน.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากร.....	37
กลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การสร้างเครื่องมือ.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 ผลการวิเคราะห์.....	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	42

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	45
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส และประสบการณ์ ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล.....	52
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	85
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	96
สรุป.....	96
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	96
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	96
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	96
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถาม.....	113
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในตอบแบบสอบถาม.....	117
ภาคผนวก ค แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	119
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	126

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด.....	38
2	ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	43
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน.....	45
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา เป็นรายข้อ.....	46
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริการสังคม เป็นรายข้อ.....	48
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นรายข้อ.....	50
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	53
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามอายุ ด้านการส่งเสริมการศึกษา เป็นรายข้อ.....	54
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามอายุ ด้านการบริการสังคม เป็นรายข้อ.....	56

[illegible]

18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นรายชื่อ.....	74
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล.....	76
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา เป็นรายชื่อ.....	77
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริการสังคม เป็นรายชื่อ.....	79
22	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นรายชื่อ.....	82
23	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา.....	86
24	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริการสังคม.....	87
25	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	89
26	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา.....	90
27	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริการสังคม.....	92
28	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.....	94

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พ.ร.บ. สมาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537.....	16
---	--	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินในประเทศไทย ปัจจุบันแบ่งเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการรวมอำนาจ รูปแบบการแบ่งอำนาจ และรูปแบบการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) มีหลักการสำคัญคือ เป็นการโอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเองโดยอิสระ ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันสามารถจำแนกออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
2. เทศบาล
3. สุขาภิบาล
4. การปกครองรูปพิเศษตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
5. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

บรรดารูปแบบการปกครองท้องถิ่นทั้ง 5 รูปแบบที่กล่าวมาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ถือว่าเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นใหม่ที่สุด มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เกิดจากการยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนสามปีย้อนหลัง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) โดยกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ประกาศ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นราชการส่วนท้องถิ่นที่เน้นการมีส่วนร่วมในการปกครองของประชาชน ในการปกครองของประชาชนในระดับตำบลแต่ละหมู่บ้าน เป็นหน่วยการบริหารงานราชการที่อยู่ในระดับที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานราชการอิสระ มีอำนาจในการบริหารงาน การกำหนดนโยบาย การกระทำการนิติกรรมที่จะก่อให้เกิดผลของการเปลี่ยนแปลง การโอน สงวนหรือระงับสิทธิใด ๆ ในกฎหมายด้วยตัวเองภายใต้อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังมีอำนาจออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อใช้บังคับ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนมีความเป็นอิสระที่จะตราข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย เพื่อการบริหารกิจการท้องถิ่นโดยอนุมัติของนายอำเภอ (กรรมการปกครอง. 2539 ก. :19-22)

ในพื้นที่แต่ละพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ย่อมมีลักษณะที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นลักษณะของภูมิประเทศที่ตั้ง ซึ่งรวมไปถึงลักษณะของประชากรและชุมชนที่ตั้งด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งอาจมีทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนตั้งอยู่จำนวนมาก แต่ถึง

แม้องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งจะมีความแตกต่างกันสักเพียงใดก็ตาม องค์การบริหารส่วนตำบลก็มีสิ่งที่เหมือนกันคือ การบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลจะถือแนวทางตามเป้าหมายหลักของการบริหารราชการแผ่นดิน คือ เพื่อพัฒนาคนในตำบล หมู่บ้านให้มีความสุข มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในโลกยุคใหม่ได้เป็นอย่างดี โดยไม่ทิ้งสภาพความเป็นวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ยังส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมท้องถิ่นเพื่อให้คนในตำบล หมู่บ้านได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความสุขอยู่ดี กินดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน รวมไปถึงการมีจิตสำนึกและรับผิดชอบที่ดีต่อสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และบทบาทหน้าที่หนึ่ง ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องทำก็คือ การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมการปกครอง. 2541 ข : 308)

เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านการวางแผนงาน การบริหารโครงการส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาแล้วทั้งสิ้น กอปรกับเป็นข้าราชการประจำที่มีตำแหน่งสูงสุดในองค์การบริหารส่วนตำบล และมีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด เป็นผู้รู้ปัญหา ตลอดจนความต้องการของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ยังทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งระยะสั้น และระยะยาว ดังนั้น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นผู้ที่จะสามารถชี้วัดได้เป็นอย่างดีว่าองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งนั้น ได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 76 (5) (6) และ (7) มากน้อยเพียงใด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ซึ่งมีภูมิประเทศส่วนใหญ่ค่อนข้างขาดความอุดมสมบูรณ์ คุณภาพชีวิตของประชากรส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าทุกภาค ระบบเศรษฐกิจโดยทั่วไปเป็นไปอย่างฝืดเคือง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่ถูกรุกรานจนกลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรม ทั้งนี้ เพราะประชากรส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกที่ดีต่อการทนุและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น ตลอดจนทั้งหน่วยงานทางภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องขาดความเอาใจใส่และไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อต้องการทราบ ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะตามมาตรา 76 (5) (6) และ (7) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและ

องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่น และเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงความสำคัญของการบริหารงานในแต่ละด้านของท้องถิ่นว่า เป็นไปโดยสอดคล้องกับแผนงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และเพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ในการปรับแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนเพื่อการปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับ การส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการวางแผนงาน ตลอดจนการกำหนดทิศทางและนโยบายการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ช่วยให้ผู้บริหาร และผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิดความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการบริหารงานท้องถิ่นในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์เพื่อทำการกำหนดทิศทางการวางแผน ให้มีความสอดคล้องกัน

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 3 ด้านได้แก่

1.1 ด้านการส่งเสริมการศึกษา

1.2 ด้านการบริการสังคม

1.3 ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 19 จังหวัด

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาโดยการเจาะจงเลือกเอาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองทั้ง 19 จังหวัด ได้องค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองทั้งหมด 289 แห่งและใช้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ซึ่งมีแห่งละ 1 คน ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่าง 289 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะส่วนตัวของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

4.1.1 อายุ แบ่งเป็น

- 1) ต่ำกว่า 36 ปี
- 2) 36 – 45 ปี
- 3) 46 ปีขึ้นไป

4.1.2 สภาพภาพสมรส

- 1) โสด
- 2) สมรส

4.1.3 วุฒิการศึกษา

- 1) นิติศาสตร์
- 2) รัฐศาสตร์ / รัฐประศาสนศาสตร์
- 3) อื่น ๆ(โปรดระบุ).....

4.1.4 ประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

- 1) ไม่เคยรับราชการมาก่อน
- 2) โอนจากหน่วยงานอื่น

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลใน 3 ด้าน ได้แก่

4.2.1 ด้านการส่งเสริมการศึกษา

4.2.2 ด้านการบริการสังคม

4.2.3 ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึงการรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติของปลัดองค์การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลใน 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านการส่งเสริมการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้ การเพิ่มพูนประสบการณ์วิชาการให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับการพัฒนาศักยภาพทางด้านการศึกษา ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เห็นถึงความสำคัญทางด้านการศึกษา

1.2 ด้านการบริการสังคม หมายถึง การส่งเสริมให้มีศูนย์สุขภาพอนามัยเพื่อพัฒนาการของชุมชน การจัดให้มีกิจกรรมการฝึกอบรมวิชาชีพในด้านต่าง ๆ ให้แก่ชุมชน รวมไปถึงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน การส่งเสริมความรู้ พัฒนาทักษะให้แก่เด็กและเยาวชนในท้องถิ่น การจัดให้มีกิจกรรมการสันทนาการให้ทุกคนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมโดยทั่วถึง

1.3 ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การให้ความสนใจเอาใจใส่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น โดยใช้มาตรการทั้งทางด้านกฎหมายและการจูงใจเพื่อเป็นการป้องกันรักษาและปลูกฝังให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รู้จักคุณค่า และความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการคุ้มครองดูแล และบำรุงรักษา

2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ข้าราชการประจำที่มีตำแหน่งสูงสุดในองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนงานการพัฒนาตำบลเป็นอย่างดี และเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
3. องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วน

ตำบล พ.ศ. 2537

4. บทบาทหน้าที่ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
5. บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร

ความหมายของคำว่า “การบริหาร” (Administration)

ซูบ กาญจนประกร (2510 : 47) กล่าวว่า การบริหารหมายถึง การทำงานของคณะบุคคล (Group) ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 :14) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบการตามกรอบการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ จากความหมายของการบริหารที่ได้นำเสนอไว้ จะเห็นได้ว่า การบริหารมีลักษณะดังนี้

1. การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
2. การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด
3. การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
4. การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ
5. การบริหารเป็นการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มบุคคล ฉะนั้นจึงต้องอาศัย

ความร่วมมือของกลุ่ม (Group Cooperation) เพื่อให้เกิดพลังร่วมของกลุ่ม (Group Effort) ในอันที่จะทำให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์

6. การบริหารมีลักษณะเป็นการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล (Rational)

ดังนั้น การบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสำเร็จของเป้าหมาย โดยอาศัยความพยายามของผู้อื่น ในอันที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ล่วงหน้าให้ดีที่สุด ซึ่งย่อมขึ้นอยู่กับความรู้ว่าบุคคลเหล่านั้นควรจะทำอะไร ความเข้าใจว่าจะทำอย่างไร ถึงจะทำให้

พวกเขาทำในสิ่งที่ควรจะทำ และมั่นใจว่าความพยายามของพวกเขาจะมีประสิทธิผล

กระบวนการบริหาร

กระบวนการบริหาร (Process of Administration) หรือการประกอบการในทางบริหารนี้หรือบางทีจัดว่าเป็นหน้าที่ของนักวิชาการ (Executive Function) นั้น ได้มีผู้ให้ความเห็นถึงลำดับขั้นที่สำคัญของกระบวนการบริหารไว้แตกต่างกัน บางท่านเห็นว่าน่าจะต้องประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุมงาน (Controlling) เป็นต้น อย่างไรก็ตามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดกระบวนการบริหารของ กุลิก และเออร์วิค (Gulick and Urwick, 1937 : 17) เป็นกรอบในการศึกษาวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

กุลิก และเออร์วิค ได้สรุปกระบวนการบริหารไว้ในหนังสือชื่อ “Papers on the Science of Administration “ ซึ่งเขียนขึ้นในปี 1937 ว่ากระบวนการบริหารย่อมประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 7 ประการ หรือที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า “ POSDCORB Model” ซึ่งอธิบายตามความหมายได้ดังนี้

1. การวางแผน (P = Planning) หมายถึง การวางแผนงานซึ่งจะต้องคำนึงถึงนโยบาย (Policy) ทั้งนี้เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นไว้มีความสอดคล้องกันในการดำเนินงาน แผนเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับการใช้ความรู้ในทางวิทยาการ และวิจารณ์ญาณวินิจฉัยเหตุการณ์ในอนาคตแล้วกำหนดวิธีการโดยถูกต้องอย่างมีเหตุมีผล เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องและสมบูรณ์

2. การจัดองค์การ (O = Organizing) หมายถึง การจัดส่วนราชการหรือองค์การ ซึ่งในการศึกษาบางแห่งก็พิจารณารวมไปกับการปฏิบัติงานหรือวิธีการจัดการ (Management) ด้วยเรื่องการจัดแบ่งส่วนงานนี้ จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เช่น การจัดแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง แผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพของงานหรือจัดตามลักษณะของงานเฉพาะอย่าง (Specialization) ก็ได้ นอกจากนี้อาจพิจารณาในแง่ของการควบคุม (Control) และหรือพิจารณาในแง่หน่วยงาน (Organization) เช่น หน่วยงานหลัก (Line) หน่วยงานที่ปรึกษา (Staff) หรือบ้างก็เรียกเป็นหน่วยงานหลัก (Line) หน่วยแนะนำหรือที่ปรึกษา (Staff) และหน่วยงานช่วยเหลือหน่วยงานอนุกร (Auxiliary)

3. การจัดอัตรากำลัง (S = Staffing) หมายถึง การจัดหาบุคคลและเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่แบ่งไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งหมายถึงการจัดการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล (Personnel Administration) เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความสามารถมาปฏิบัติงานให้เหมาะสม (Competent Man for Competent Job) หรือ Put the right man on the right job กับรวมถึงการที่จะเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพใน

การทำงานของคนงานและพนักงานด้วย

เรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลนี้ ได้มีผู้ให้ความหมายอย่างกว้าง ๆ ว่า “การบริหารงานบุคคลนั้น เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการวางแผนนโยบายการวางแผนโครงการระเบียบและวิธีดำเนินงานเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในองค์การใดองค์การหนึ่ง เพื่อให้ได้มาและได้ประโยชน์ ตลอดจนการบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรด้านมนุษย์ ที่มีประสิทธิภาพและมีปริมาณเพียงพอ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย กระบวนการที่ว่านี้จึงรวมหน้าที่ต่าง ๆ ทั้งหมดนับแต่การสรรหา และรับคนเข้าทำงานจนกระทั่งพ้นจากหน้าที่การงานขององค์กรไป

4. การอำนวยการ (D = Directing) หมายถึง การศึกษาวิธีการอำนวยการรวมทั้ง การควบคุมงานและนิเทศงาน ตลอดจนศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) และการจูงใจ (Motivation) เป็นต้น

การอำนวยการในที่นี้รวมถึงการวินิจฉัยสั่งการ (Decision Making) ซึ่งเป็นหลักอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการบริหารงานและขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานมาก เหตุเพราะการที่จะอำนวยการให้ภารกิจดำเนินไปด้วยดีได้ จำเป็นต้องมีการตัดสินใจที่ดีและมีการสั่งการที่ถูกต้องเหมาะสมกับแต่ละลักษณะของการตัดสินใจ

5. การประสานงาน (CO = Coordinating) หมายถึง ความร่วมมือประสานงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้การประสานงานดีขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงาน การร่วมมือประสานงานเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากในทุกระดับของงาน การร่วมมือประสานเป็นหน้าที่หลักของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องจัดให้มีขึ้นในหน่วยงานของตน เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในอันที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

เมื่อกล่าวถึงการประสานงานแล้ว อีกเรื่องหนึ่งที่เราควรได้กล่าวถึงเพราะมีความสำคัญและเป็นสิ่งคู่กันประดุจคนกับเงาคือ การติดต่อสื่อสาร (Communication) เพราะการติดต่อสื่อสารที่ดีจะช่วยให้เกิดการประสานงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. การรายงาน (R = Report) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานตลอดรวมถึงการประชาสัมพันธ์ (Public Relations) ที่จะต้องแจ้งให้ประชาชนทราบด้วย อันที่จริงการรายงานนี้มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) อยู่มาก การรายงานโดยทั่วไปหมายถึง วิธีการของสถาบันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลแก่ผู้สนใจมาติดต่อสอบถามผู้บังคับบัญชา และหรือผู้ร่วมงาน ฯลฯ ความสำคัญของรายงานนั้นอยู่ที่จะต้องอยู่บนรากฐานของความจริง

7. การงบประมาณ (B = Budgeting) หมายถึง การงบประมาณโดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธีในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณและการเงิน ตลอดจนการใช้วิธีการ

งบประมาณและแผนงานเป็นเครื่องมือในการควบคุมงาน วิธีการบริหารงบประมาณโดยทั่วไปมักมีวงจรที่คล้ายคลึงกัน อย่างที่เรียกว่า “วงจรงบประมาณ” (Budget Cycle) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

7.1 การเตรียมงบประมาณและการเสนอขออนุมัติ (Executive Preparation and Submission)

7.2 การพิจารณาให้ความเห็นชอบของฝ่ายนิติบัญญัติ (Legislation Authority)

7.3 การดำเนินการ (Execution)

7.4 การตรวจสอบ (Audit)

กระบวนการบริหารนั้น น่าจะเพิ่มนโยบาย (Policy) และอำนาจหน้าที่ (Authority) เข้าไปด้วย โดยเรียกย่อ ๆ ว่า PAPOSDCORB ซึ่งในกรณีนี้อาจพิจารณาได้ว่าแผนงาน (Planning) ตามแนวเสนอของกูลิค (Gulick) และเออร์วิค (Urwick) (กรมการปกครอง. 2539 ค. : 6 – 7 ; อ้างอิงจาก Gulick and Urwick. 1937 : 17 – 18) นั้น น่าจะได้รวมนโยบาย (Policy) เข้าไว้ด้วยกัน ส่วนอำนาจหน้าที่นั้นก็ควรจะรวมไว้ในเรื่องการจัดองค์การ เพราะการบรรจุแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ให้มีตำแหน่งหน้าที่ใด ๆ ย่อมจะต้องมีอำนาจหน้าที่อยู่ด้วยแล้ว แต่ถ้าจะแยกพิจารณาอำนาจหน้าที่ในลักษณะของทรัพยากรการบริหารตามแนวของ กรีนวูด (Greenwood. 1965 : 74 – 75) แล้วก็จะเห็นเด่นชัดว่า อำนาจหน้าที่เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารเป็นอันมาก (กรมการปกครอง. 2539 ค. : 5 – 7)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นนี้ตามรูปศัพท์แสดงลักษณะการปกครองที่มีขอบเขตเฉพาะจำกัด คือ มีใช้การปกครองประเทศหรือการปกครองรัฐ แต่เป็นการปกครองเฉพาะส่วนหนึ่งของประเทศ และมีใช้การปกครองทุกด้านในส่วนหนึ่งของประเทศเท่านั้น การปกครองท้องถิ่นเป็นเพียงการจัดดำเนินการบางอย่าง โดยรัฐกระจายอำนาจดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบกิจการ อันส่งผลต่อความกินดี อยู่ดีของชุมชนในท้องถิ่นที่กำหนด ดังจะกล่าวถึงความจำเป็นในการปกครองท้องถิ่น ความจำเป็นในการกระจายอำนาจในการปกครอง ความหมายของการปกครองท้องถิ่นและลักษณะการปกครองท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. ความจำเป็นในการจัดการปกครองท้องถิ่น ในสังคมใดก็ตามโดยเฉพาะสังคมประชาธิปไตย การสนับสนุนของประชาชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง และวิธีการหนึ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับระบอบประชาธิปไตยคือ การให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเสนอแนะความต้องการในการเลือกสรรตัวแทนของตนเพื่อดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และในการควบคุมให้ตัวแทนของตนรับผิดชอบให้เกิดผลตามความต้องการของประชาชน

การเมืองระดับชาติในประเทศประชาธิปไตยมีลักษณะเอื้อให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน

ลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น ร่วมเสนอตัวเป็นผู้แทน ร่วมออกเสียงเลือกตั้ง หรือร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น แต่การเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวยังไม่เป็นการเพียงพอ เพราะสังคมในระดับชาติมีขอบเขตกว้างขวางเกินไป ไม่สามารถหยั่งลงถึงชุมชนย่อย ๆ ที่ประกอบกันเป็นชาติได้ นอกจากนี้สถาบันการเมืองระดับชาติยังรับผิดชอบการตัดสินใจที่มีขอบข่ายครอบคลุมทั่วประเทศ การตัดสินใจหรือการดำเนินการของสถาบันการเมืองระดับชาติ เช่น มาตรการให้บริการด้านต่าง ๆ จึงอาจไม่พอเพียง หรืออาจไม่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของแต่ละชุมชนย่อยหรือท้องถิ่นได้ ในส่วนของประชาชนเองโดยธรรมชาติแล้ว ประชาชนมักมีความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดในสังคมใกล้ตัวเป็นหลัก และตระหนักถึงความต้องการของชุมชนตนมากกว่าความต้องการระดับชาติ

ดังนั้น เพื่อเป็นการจัดบริการของรัฐให้ตรงกับความต้องการของชุมชน และเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อส่วนรวม รัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยจึงมักจัดให้มีการปกครองระดับท้องถิ่น ทั้งนี้โดยจัดให้มีการกระจายอำนาจ การปกครองบางประการให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง

2. ความจำเป็นในการกระจายอำนาจในการปกครอง ในการปกครองของแต่ละประเทศ โดยทั่วไปมีลักษณะการใช้อำนาจ 3 ประการ คือ ส่วนกลางผูกขาดการใช้อำนาจโดยเป็นผู้ตัดสินใจและดำเนินการเองในลักษณะการรวมอำนาจ (Centralization) ส่วนกลางอาจแบ่งอำนาจบางส่วนให้ภูมิภาคดำเนินการ (Deconcentration) หรือส่วนกลางอาจกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นดำเนินการ (Decentralization) ถึงแม้ว่ารัฐบาลในแต่ละประเทศจะมีแนวโน้มในการกระชับและรวมอำนาจการปกครองเข้าสู่ศูนย์กลาง เพื่อประโยชน์ในแง่เสถียรภาพความมั่นคงหรือโอกาสพัฒนาเศรษฐกิจสังคมโดยส่วนรวมก็ตาม แต่โดยที่การรวมอำนาจในลักษณะเช่นนี้ไม่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการระดับท้องถิ่นได้อย่างครอบคลุม จึงมีความจำเป็นต้องกระจายผลประโยชน์และการให้บริการ โดยท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเองได้บางส่วน ขณะเดียวกัน รัฐบาลก็ต้องจัดให้มีการกระจายความรับผิดชอบ และอำนาจในการปกครองตนเองให้แก่ท้องถิ่นด้วย

ความจำเป็นในการกระจายอำนาจการปกครองจึงเกิดจากเหตุผลต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้คือ

2.1 เหตุผลทางกายภาพหรือลักษณะทางภูมิศาสตร์ ยิ่งประเทศมีขนาดกว้างใหญ่และภูมิประเทศเป็นอุปสรรคขัดขวางการเดินทาง หรือมีการพัฒนาด้านสื่อสารคมนาคมต่ำ โครงสร้างพื้นฐานในการคมนาคม เช่น ถนนหนทางต่าง ๆ ยังไม่ดี รัฐบาลย่อมไม่สามารถจัดบริการจากส่วนกลางให้แก่ชุมชนท้องถิ่นโดยตรงได้อย่างเต็มที่ จึงจำเป็นต้องกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นดำเนินการได้บางประการ

2.2 เหตุผลทางด้านวัฒนธรรมและประชากร สังคมระดับประเทศนั้น มักประกอบด้วยชุมชนย่อย ๆ ที่มีศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ลักษณะเชื้อชาติและความคิด ความต้องการผิดแผกแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ชุมชนเหล่านี้จะอยู่รวมกันย่อมรับแนวทางการปกครองร่วมกันก็ตาม แต่รัฐบาลก็ยอมรับว่าชุมชนเหล่านี้มีความแตกต่างกัน ไม่อาจกำหนดกฎเกณฑ์ที่กว้าง ๆ หรือจัดบริการที่ตอบสนองความต้องการของแต่ละชุมชนได้โดยทั่วถึง จึงจำเป็นต้องให้ชุมชนท้องถิ่นเหล่านี้มีอำนาจปกครองตนเองได้ตามที่ต้องการ

2.3 เหตุผลทางด้านการบริหาร การที่รัฐบาลจะรวมอำนาจสู่ศูนย์กลางและดำเนินกิจกรรมเองเสียทุกอย่างนั้นย่อมก่อให้เกิดความไร้เสถียรภาพ ตัวอย่างเช่น ถ้ารัฐบาลกลางต้องรับผิดชอบตัดสินใจอย่างรอบคอบได้ จึงย่อมจะก่อความไม่พอใจ ทั้งจากฝ่ายผู้ปฏิบัติและประชาชน ดังนั้น การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นจึงเป็นเหตุผลความจำเป็นทางด้านการบริหาร

2.4 เหตุผลทางด้านความต้องการของประชาชน เหตุผลข้อนี้หมายความว่า รัฐบาล กลางย่อมไม่สามารถตระหนักถึงข้อเท็จจริง ปัญหาและความต้องการของชุมชนในแต่ละท้องถิ่นได้ ด้วยเหตุนี้การกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการเฉพาะเรื่องของตนจึงเป็นสิ่งจำเป็น

3. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นผลที่เกิดจากความจำเป็นของรัฐบาล ในการกระจายอำนาจการปกครองบางส่วนออกไปให้ท้องถิ่นดำเนินการบางอย่างได้ เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นเอง การปกครองท้องถิ่นจึงมิใช่การปกครองโดยอิสระอย่างสิ้นเชิง หรือมิใช่การปกครองที่เกิดจากสิทธิของชุมชนท้องถิ่น แต่เป็นผลที่เกิดจากรัฐคือ รัฐเป็นผู้ให้กำเนิดการปกครองท้องถิ่น (Local Government is a Creature of the State) และรัฐย่อมสามารถควบคุมการปกครองท้องถิ่นได้ ความเป็นอิสระของแต่ละท้องถิ่น หรือการปลอดจากการควบคุมของรัฐจะมีมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นกับทางปฏิบัติแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ

“การปกครองท้องถิ่น” หมายถึง การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติที่ตามสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของท้องถิ่นจะต้องไม่มากจนมีผลกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ เพราะองค์การปกครองท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตย องค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย และมีหน่วยงานที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั่นเอง (กรมการปกครอง. 2539 ค. :15 ; อ้างอิงจาก William. 1971)

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2518 : 13) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น คือ ปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจให้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วน

วิญญู อังคนารักษ์ (2519 : 4) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองในรูปลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้นได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้นโดยมีงบประมาณของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2525 : 7) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้ง และควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

โดยสรุป การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองซึ่งรัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง หรือหลาย ๆ ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการภายในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ การปกครองในลักษณะนี้ถึงแม้จะเป็นอิสระแต่ก็มีได้เป็นอิสระโดยสิ้นเชิงจากอำนาจของรัฐ และมีใช่เป็นอิสระในการดำเนินการทุกประเภทในท้องถิ่นได้โดยสิ้นเชิง นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่น และเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน หน่วยในการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีประชาชนร่วมดำเนินการไม่ว่าในฐานะผู้ปกครองท้องถิ่น ผู้เลือกตั้งตัวแทนเข้ามาปกครอง ผู้กำหนดเสนอแนะนโยบาย ผู้ควบคุม หรือผู้เข้าร่วมในรูปแบบอื่น

องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537

องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1. ความเป็นมา การบริหารและการปกครองตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปของ องค์การบริหารส่วนตำบลในอดีตได้ประสบปัญหาความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ หลายประการ ทั้งในด้านรายได้และบุคลากร เนื่องจากท้องถิ่นไม่มีฐานภาษีและเก็บภาษีบำรุงท้องที่ได้น้อย อีกทั้งบุคลากรส่วนใหญ่มีขีดความสามารถในการบริหารงานจำกัด เช่น จัดทำงบประมาณไม่เป็นต้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงถูกยกเลิกในเวลาต่อมาโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ประเทศไทยก็ไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับตำบล จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2535 เมื่อรัฐบาลภายใต้การนำของ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายด้านการเมืองการปกครองที่จะส่งเสริมให้องค์กรปกครอง

ท้องถิ่นระดับตำบลเป็นนิติบุคคล เพื่อให้มีความคล่องตัวและร่วมกันแก้ไขปัญหาของประชาชนในตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมการปกครอง. 2539 . : 48)

กระทรวงมหาดไทย จึงได้มีคำสั่งที่ 802 / 2535 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2535 และคำสั่งที่ 816 / 2535 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2535 แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อศึกษาปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่น และในเวลาต่อมารัฐบาลได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 262 / 2535 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2535 แต่งตั้ง “คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่น” เพื่อทำการศึกษาและพิจารณาปรับปรุงสภาพตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 พบว่า สภาพตำบลได้จัดตั้งมาเป็นระยะเวลากว่า 2 ปี ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้ไม่สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน สมควรปรับปรุงฐานะของสภาพตำบลเสียใหม่ ให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการยกฐานะสภาพตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็น “องค์การบริหารการตำบล” ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (กรมการปกครอง. 2539 ค. : 48 – 49)

ดังนั้น เมื่อรัฐสภาได้มีมติผ่านร่างกฎหมายสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาพ้นกำหนดไปแล้ว 90 วัน ทำให้ในเวลาต่อมา มีการยกเลิกสภาพตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ทั้งหมดทั่วประเทศอีกครั้งหนึ่ง แต่ให้บรรดาคณะกรรมการสภาพตำบลที่มีอยู่ก่อนกฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับอยู่ในตำแหน่งต่อไป จนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระของประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 และให้กระทรวงมหาดไทย ยกฐานะสภาพตำบลดังกล่าวขึ้นเป็น “สภาพตำบล” ตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล

กรณีสภาพตำบลใด ที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปีก่อนวันที่ พ.ร.บ. ฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ก่อนวันที่ 2 ธันวาคม 2537)เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท กระทรวงมหาดไทยจะทำการยกฐานะสภาพตำบลนั้นขึ้นเป็น “องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) “ ภายใน 90 วันนับแต่วันที่ พ.ร.บ. ฉบับนี้ใช้บังคับ ดังนั้น จึงได้ยกฐานะสภาพตำบล 617 แห่งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล จึงเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งโดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นระดับล่างสุด

ถ้าสภาพตำบลใดมีรายได้เข้าเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา 40 ก็จะต้องยกฐานะสภาพตำบลนั้นขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะทำให้สภาพตำบลมีจำนวนลดลงทุกปี จนกระทั่งหมดสิ้นไป คาดกันว่าในปี พ.ศ. 2541-2542 สภาพตำบลที่มีอยู่ในประเทศ จะได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด

เมื่อสภาพตำบลได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ก็จะพ้นสภาพจากสภาพตำบลนับตั้งแต่วันที่ได้อำนาจจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นต้นไป ทั้งนี้

บรรดาประมาณ ททรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้องหนี้และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลให้โอนไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีความพร้อมเข้าเกณฑ์ของการขอจัดตั้งเป็นเทศบาล ได้ก็ให้ตราพระราชกฤษฎีกายกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นขึ้นเป็นเทศบาล เมื่อมีฐานะเป็นเทศบาลแล้วก็จะพ้นสภาพจากองค์การบริหารส่วนตำบล นับตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาได้ยกฐานะสภาตำบลขึ้นเป็นเทศบาล บรรดาประมาณ ททรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้องหนี้ พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลให้โอนเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นนั้น นอกจากนี้บรรดาข้อบังคับตำบลที่ได้ใช้บังคับในเรื่องใดอยู่ก่อนแล้วให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้มีการตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่ (กรมการปกครอง 2539 ค. : 48-49)

2. อาณาเขต เนื่องจากรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันเกิดขึ้นจากการยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์ของมาตรา 40 แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ฉะนั้นอาณาเขตหรือพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนั่นเอง กล่าวคือมีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่หน่วยการปกครองตำบลตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ที่อยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ถ้าตำบลใดมีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขตหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ก็ให้หมายความรวมถึงเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกับสภาตำบล แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้นอาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังคงอยู่ทับซ้อนกับพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเช่นกัน

3. การจัดรูปการปกครองและการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สภา อบต.) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีสมาชิกประกอบด้วย

3.1.1 สมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของทุกหมู่บ้านในตำบลและแพทย์ประจำตำบล

3.1.2 สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในตำบลนั้น หมู่บ้านละ 2 คน

3.2 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่งจำนวนไม่เกิน 7 คน ซึ่งนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

3.2.1 กำนัน

3.2.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน

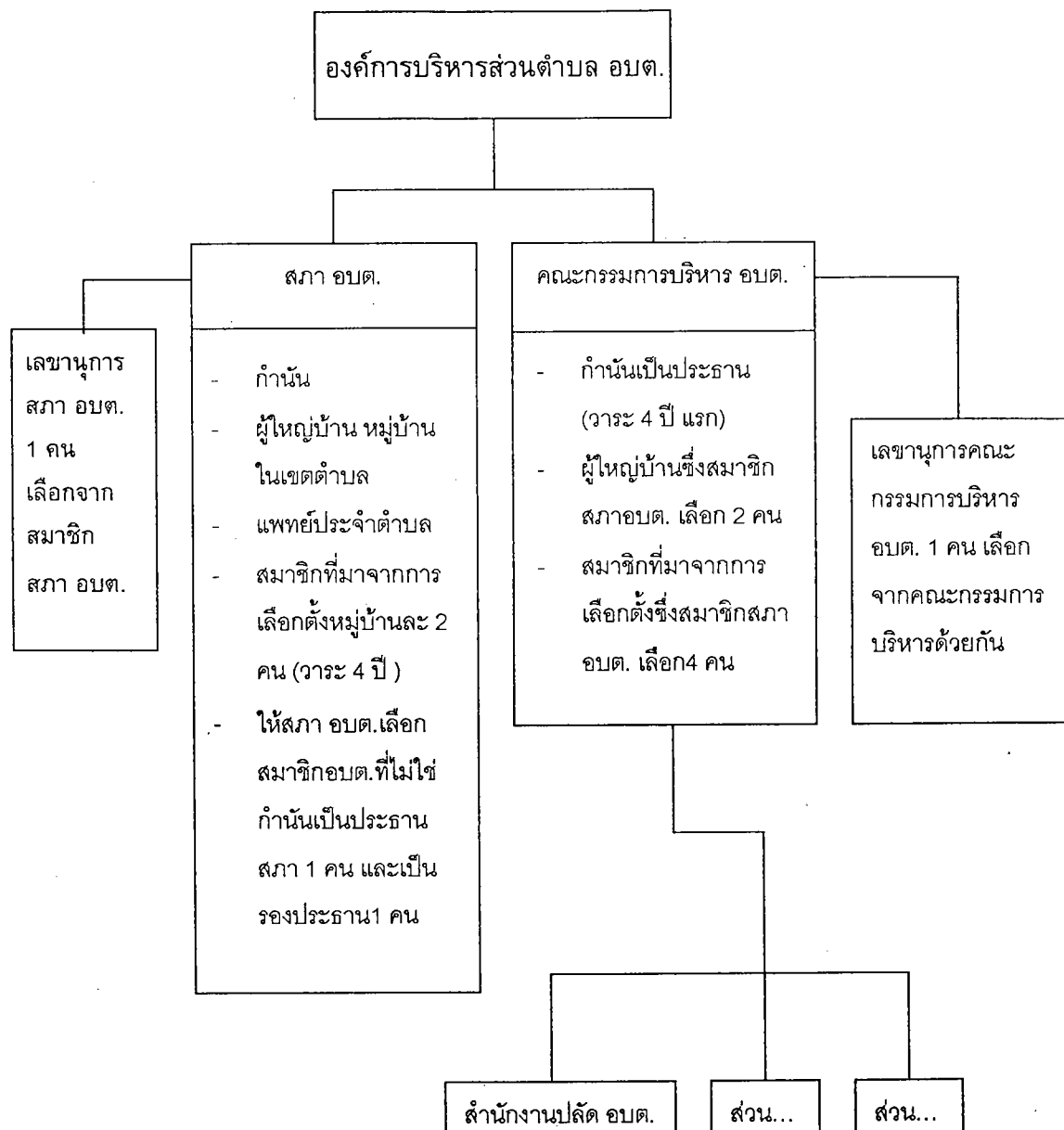
3.2.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน

คณะกรรมการบริหารจะเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานกรรมการบริหารและเลือกกรรมการบริหารอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหาร

การประชุม และการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดไว้

อนึ่ง ตามบทเฉพาะกาลตามมาตรา 95 วรรคสุดท้ายบัญญัติเป็นข้อยกเว้นไม่ว่าในวาระเริ่มแรกเป็นเวลา 4 ปี นับแต่วันที่ พ.ร.บ.นี้ใช้บังคับ มิให้นำความในมาตรา 58 วรรคสองมาใช้บังคับ กล่าวคือ ห้ามมิให้คณะกรรมการบริหารเลือกกรรมการบริหารเป็นประธานคณะกรรมการบริหาร แต่ให้กำนันเป็นประธานกรรมการบริหารโดยตำแหน่ง ดังนั้นในช่วงเวลา 4 ปีแรกของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันจะเป็นประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง

เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพของการจัดรูปแบบการปกครองท้องถิ่นในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแผนภูมิโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นอยู่ในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ดังภาพประกอบ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ. สภาตำบล
และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

(ที่มา : กรมการปกครอง. 2539 ค. : 51)

4. องค์ประกอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ให้อำนาจนายอำเภอแต่งตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง เป็นประธานสภาและรองประธานสภาอีกคนหนึ่ง ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับเลือกเป็นประธานหรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่กระทำกิจกรรมแทนประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

เมื่อประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่ในที่ประชุมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาประชุมเลือกกันเองเป็นประธานในการประชุมคราวนั้น

5. องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่งจำนวนไม่เกิน 7 คน ซึ่งนายอำเภอจะแต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย กำนัน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คน และจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้ง ไม่เกิน 4 คน โดยคณะกรรมการบริหารจะเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานและอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการ แต่ในระยะเวลา 4 ปีแรก นับตั้งแต่วันที่ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ใช้บังคับตามบทเฉพาะกาล มาตรา 95 วรรคท้ายกำหนดให้กำนันประธานกรรมการบริหารโดยตำแหน่งจนกว่าจะครบวาระขององค์การบริหารส่วนตำบลชุดแรก

6. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

6.1 องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมตามมาตรา 66

6.2 อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบังคับให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำตามมาตรา 67 มีดังนี้

6.2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

6.2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

6.2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

6.2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- 6.2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6.2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 6.2.7 คุ่มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6.2.8 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

6.3 อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล อาจทำได้ตามมาตรา 68 มีดังนี้

- 6.3.1 ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 6.3.2 ให้มีน้ำและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 6.3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 6.3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และ

สวนสาธารณะ

- 6.3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 6.3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 6.3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 6.3.8 การคุ้มครองดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของ

แผ่นดิน

- 6.3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 6.3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 6.3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

7. ขอบเขตในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. สมาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีหน้าที่หลักในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งกฎหมายได้กระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าสภาตำบล โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบังคับให้ทำและหน้าที่ที่อาจทำได้เหมือนกับเทศบาล ฉะนั้นในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ องค์การบริหารส่วนตำบลย่อมมีอำนาจในการตราข้อบังคับหรือดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างมีอิสระและคล่องตัวมากกว่าสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจึงสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ดังนี้

7.1 การออกข้อบังคับตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกกฎข้อบังคับเพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บ และกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่กฎหมายห้ามมิให้กำหนดโทษปรับเกิน 500 บาท

ร่างข้อบังคับตำบลจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะกรรมการบริหาร หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอเห็นชอบร่างข้อบังคับ

ตำบลแล้ว กฎหมายให้ประธานกรรมการบริหารลงชื่อประกาศใช้เป็นข้อบังคับได้ต่อไป

ในกรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบังคับตำบลใด กฎหมายกำหนดให้นายอำเภอต้องส่งร่างข้อบังคับตำบลนั้นคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายใน 15 วัน นับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบังคับดังกล่าว เพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทบทวนร่างข้อบังคับตำบลที่กำหนดให้มีโทษปรับด้วย เมื่อนายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยร่างข้อบังคับนั้น ถือว่าเป็นอันตกไป

กรณีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับตำบล ตามที่นายอำเภอส่งคืนมายังสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วมีมติยืนยันตามร่างข้อบังคับตำบลเดิม ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ กฎหมายให้อำนาจประธานกรรมการบริหารลงชื่อและประกาศใช้เป็นข้อบังคับตำบลได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภออีก แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ยืนยันภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับคืนจากนายอำเภอ ถือว่าร่างข้อบังคับนั้นเป็นอันตกไป

7.2 การขอทราบข้อมูลข่าวสารจากทางราชการในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีสิทธิที่จะรับทราบข้อมูล และข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของทางราชการในตำบลได้ เว้นแต่ข้อมูล ข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ แม้องค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นราชการส่วนท้องถิ่น และมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมก็ตาม แต่กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งเป็นราชการส่วนกลางก็ยังคงมีอำนาจหน้าที่ในอันที่จะดำเนินการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลได้เช่นเดิม เพียงแต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบล ทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว กฎหมายกำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การบริหาร หรือหน่วยงานของรัฐนำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจกรรมนั้นด้วย

7.3 การทำกิจกรรมร่วมกับหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่รับผิดชอบนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจกรรมนอกเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นใด เพื่อทำกิจกรรมร่วมกันได้ ทั้งนี้เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมที่อยู่ในอำนาจหน้าที่องค์การบริหาร

ส่วนตำบล

8. การแบ่งส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ร.บ. สมาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 72 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีพนักงานส่วนตำบลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และอาจจัดแบ่งการบริหารออกเป็น

1.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 ส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้ตั้งขึ้น

เพื่อประโยชน์แก่กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นไปดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ทั้งนี้กฎหมายให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตได้ตามความจำเป็นและในกรณีที่เป็นข้าราชการซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยที่จะต้องทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดก่อนแต่งตั้ง สำหรับพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นพนักงานประจำนั้น การบรรจุแต่งตั้งการบำเหน็จความดีความชอบ การลงโทษ รวมตลอดทั้งการสอบคัดเลือก สอบแข่งขันหรือคัดเลือกจะเป็นไปตามระเบียบพนักงานส่วนตำบลที่ตราขึ้นเป็น “พระราชกฤษฎีกา”

บทบาทหน้าที่ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นข้าราชการประจำสูงสุด และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในสังกัด ลักษณะการบริหารงานขึ้นตรงต่อประธานกรรมการบริหารและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ได้กำหนดให้มีชื่อเรียกตามสายงานคือ บริหารงานทั่วไปและชื่อตำแหน่งคือ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป โดยได้กำหนดบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนก ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูง หรือ ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงานซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเทียบได้ระดับเดียวกันรับผิดชอบงานบริหารทั่วไป หรืองานเลขานุการ โดยควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจำนวนหนึ่งหรือปฏิบัติงานเลขานุการที่ค่อนข้างยากมาก โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้กำกับตรวจสอบหรือภายใต้การตรวจสอบบ้าง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ศึกษา วิเคราะห์ ทำความเห็น สรุปรายงาน เสนอแนะและดำเนินการปฏิบัติงานบริหารงานทั่วไปที่ค่อนข้างยากมาก โดยควบคุมตรวจสอบการจัดการงานต่าง ๆ หลายด้าน เช่น งานธุรการ งานสัญญา งานบุคคล งานจัดระบบงาน งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ งานจัดพิมพ์ และแจกจ่ายเอกสาร งานระเบียบแบบแผน งานรวบรวมข้อมูลสถิติ เป็นต้น หรือปฏิบัติงานเลขานุการที่ค่อนข้างยากมาก เช่น ร่างโต้ตอบหนังสือ แปลเอกสาร เตรียมเรื่องและเตรียมการสำหรับการประชุม บันทึกเรื่องเสนอที่ประชุม ทำรายงานการประชุมและรายงานอื่น ๆ ทำเรื่องติดต่อกับหน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ติดตามผลการปฏิบัติตามมติของที่ประชุม หรือผลการปฏิบัติตามคำสั่งหัวหน้าส่วนราชการ เป็นต้น ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ ให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมาและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน นอกจากอาจปฏิบัติงานลักษณะเดียวกับที่กล่าวข้างต้นบ้างแล้วยังทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมาย ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำปรับปรุงแก้ไข ติดตามประเมินผล และแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วย

ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงานทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ความรู้ความสามารถของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

1. มีความรู้ในวิชาการเลขานุการ และการบริหารงานทั่วไปอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่
2. มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายว่าด้วยงานสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายว่าด้วยระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่
3. มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่
4. มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศไทย
5. มีความสามารถในการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาและสรุปเหตุผล
6. มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและแผนงานด้านต่าง ๆ ของส่วนราชการที่สังกัด
7. มีความสามารถในการจัดทำแผนงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำ และเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

8. มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา
9. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงาน ตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 76 ข้อ 5, 6 และ 7 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้แก่บทบาทหน้าที่ในด้าน

1. ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
3. ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

บทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษา

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ให้เป็นกลไกในการสร้างคนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข รวมทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง สมดุล และยั่งยืน โดยให้ประชาชนผู้ที่ได้รับการส่งเสริมมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะให้เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทยที่กำหนดไว้ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. หนุนเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญ และสนับสนุนบุตรหลานให้ได้รับการศึกษาจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. พัฒนาสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทให้เป็นปัจจุบัน
4. ให้ความรู้แก่พ่อแม่ และผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กเพื่อเสริมการพัฒนาเด็กอย่างถูกต้องและสามารถสังเกตแนวความถนัดของบุตรหลานได้
5. สนับสนุนองค์การการกุศล และสถาบันทางศาสนาที่จัดการศึกษามีคุณภาพ ให้แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาส
6. ส่งเสริมและสนับสนุนการขยายการศึกษานอกระบบ ให้แก่ผู้ที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาระบบได้
8. ส่งเสริมการจัดบริการการศึกษาในรูปแบบที่ยืดหยุ่นหลากหลาย เพื่อให้บริการ

8. สนับสนุนให้ศาสนบุคคลให้ความรู้อบรมจริยธรรม คุณธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา เยาวชนและประชาชนอย่างทั่วถึง

10. ส่งเสริมการจัดการศึกษา ในลักษณะที่ให้สถาบันการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ สมาคม และองค์กรวิชาชีพ ในการพัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูงทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และคุณธรรม

12. ให้การสนับสนุนในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัยสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เปิดสอน และสภาพความเป็นจริงในสถานประกอบการ

14. ส่งเสริมการจัดตั้งสถานศึกษาด้านวิชาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของ
ผู้เรียน ชุมชน และแนวโน้มการพัฒนาของภูมิภาคนั้น ๆ

16. สนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ประสพการณ์ และมีความสุขในการเรียนสามารถปลูกฝังนิสัยใฝ่เรียน ใฝ่หาความรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีเวลาให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเหมาะสมกับวัย

18. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่สร้างความตระหนักให้การรักษา
พื้นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาทุกแห่ง

19. รณรงค์ให้บุคคลครอบครัว และชุมชนเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมกำหนด

และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

20. ส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และขั้นตอนการอนุมัติหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นให้เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

21. ส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาสาระ ของหลักสูตรในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างวิชาทักษะพื้นฐาน วิชาที่จะพัฒนาผู้เรียนด้านจิตเจตคติ สังคม สุขภาพพลานามัย โดยให้ความสำคัญต่อวิชาพื้นฐานที่จำเป็นให้มากขึ้น เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมเสริมในวิชาพลศึกษา ดนตรี ศิลปะรวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

22. ส่งเสริมการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรทุกระดับ ทุกประเภท ให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้จากครอบครัว ชุมชน และสถานประกอบการ มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนตามหลักสูตร และนำมาเทียบหน่วยการเรียนรู้ได้

23. สนับสนุนให้สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทจัดการเรียนการสอน วิชาอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำงานเป็น มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการจัดการ มีความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะ

24. สนับสนุนพัฒนารูปแบบเทคโนโลยี นวัตกรรมและสื่อการสอนที่เน้นการช่วยครูสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียน เรียนรู้อย่างมีความสุข ฝึกการคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมทั้งสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียน ให้สามารถให้บริการที่สนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างกว้างขวาง

25. จัดกิจกรรมเพื่อร่วมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตย รวมทั้งบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนทุกระดับและทุกประเภท

26. จัดกิจกรรมการให้ความรู้เพื่อสร้างความตระหนัก ร่วมคิด ร่วมทำ ในการรักษา แก้ไข ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืน และสมดุล

27. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การวิจัยวัฒนธรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง และสนับสนุนให้นาผลการวิจัยดังกล่าว มาพัฒนาการเรียนการสอน

28. สนับสนุนการนำแนวทางวัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนามาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม ให้เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่น

29. จัดกิจกรรมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดและโรคเอดส์ เช่น การแนะนำ การกีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

30. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือแก่สถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดระบบข้อมูลข่าวสารการให้บริการ การวิจัย และพัฒนา

31. สนับสนุนทุนการศึกษา การฝึกอบรมดูงาน และทุนการวิจัยให้แก่บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้

32. สนับสนุน ส่งเสริมด้านวิชาการและงบประมาณที่เหมาะสมให้แก่ ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนและภาคเอกชน ในการร่วมจัดการศึกษาและบริการความรู้ที่หลากหลายแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

33. สนับสนุนพัฒนารูปแบบ และแนวทางการจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบ โรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีรูปแบบหลากหลาย

34. ขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนโดยเฉพาะสถานีวิทยุ และสถานีโทรทัศน์ ภาครัฐในการให้การสนับสนุนแก่ผู้ผลิตรายการที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

35. ให้ความรู้แก่ครอบครัว คู่สมรส พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับครอบครัวศึกษา และการปรับตัวให้สามารถอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งให้รู้จักการใช้เครื่องมือสื่อสาร อุปกรณ์ที่ทันสมัยโดยเฉพาะในสังคมชนบท

36. สนับสนุนการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน และการเรียนรู้ตามอัธยาศัยให้กว้างขวาง แก่ผู้พลัดโอกาสและผู้อยู่ในตลาดแรงงาน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

37. สนับสนุนการจัดกีฬาพื้นฐาน กีฬาพื้นบ้าน และกีฬาเพื่อสุขภาพแก่เด็ก เยาวชน และประชาชน

38. ส่งเสริมการให้ความรู้ และจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังวิถีชีวิตประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

39. ส่งเสริมให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อถ่ายทอดความรู้ไปสู่ชุมชนและกระบวนการเรียนการสอน

40. รณรงค์ให้เด็ก เยาวชน ครอบครัวและชุมชน ตระหนักถึงภัยรวมทั้งการป้องกันจากสารเสพติด และโรคเอดส์ โดยร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

41. ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้และพัฒนาแรงงานไทย

42. สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมจัดฝึกอบรม เพื่อพัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

43. รณรงค์และสนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่นอนุรักษ์ ฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรู้จักใช้ประโยชน์ของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

44. ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน เอกชน และสถาบันทางศาสนา มีความเข้าใจ ตระหนักในความสำคัญของการศึกษา และมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการกำหนดนโยบาย การจัดการศึกษา การกำหนดและพัฒนาหลักสูตรและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

45. ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการบริหารและ

การจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง

บทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนา

เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมศาสนา องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนากิจการศาสนาให้พระพุทธศาสนา และศาสนาอื่นที่คนไทยนับถือเป็นรากฐานในการพัฒนาจิตใจ คุณธรรม จริยธรรมของประชาชน โดยมุ่งทั้งการก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีความตระหนักในคุณค่า และความสามารถในการนำหลักศาสนาธรรมที่แท้จริงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีหลักศาสนาเป็นครรลองแห่งการดำเนินชีวิตอันจะนำไปสู่ความสงบสุขแห่งตน ตลอดจนสันติสุขแห่งสังคม ประเทศชาติ และมนุษยชาติ โดยมุ่งหมายไปที่การส่งเสริมให้เยาวชน และประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรม ตระหนักถึงคุณค่าแห่งศาสนธรรม นำหลักธรรมไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติศาสนพิธีให้ถูกต้อง เหมาะสม ตามหลักศาสนา รวมทั้งการปฏิบัติพิธีกรรมได้รับการสวดสวดคุณแลมีให้ขัดต่อหลักศาสนา และศีลธรรมอันดีงาน ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา และสื่อมวลชนให้การสนับสนุนและร่วมมือในการเผยแพรศาสนาธรรมอย่างกว้างขวาง สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอโดยเน้นทั้งด้านหลักศาสนาธรรม และการฝึกปฏิบัติ นอกจากนั้นยังต้องมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมอีกด้วย

บทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม

เพื่อพัฒนาการวัฒนธรรม โดยใช้เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทยในการพัฒนาคนให้เต็มศักยภาพ มีประโยชน์เกื้อกูลต่อการพัฒนาการศึกษา พัฒนาชีวิต เศรษฐกิจและสังคม สร้างและจรรโลงจิตสำนึกทางวัฒนธรรมอย่างมีเหตุผล เป็นระบบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และมีวิถีชีวิตในสังคมสมัยใหม่อย่างเชื่อมั่นบนพื้นฐานคุณค่า ของวัฒนธรรมไทยรวมทั้งสามารถรักษา พัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยให้เป็นสมบัติของมนุษยชาติ อันจะนำมาซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของคนไทยในบริบทของสังคมโลกอย่างสันติสุข องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และรวบรวมองค์ความรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมพื้นบ้าน ภูมิปัญญา และเทคโนโลยีพื้นบ้าน
2. สำรวจ จัดทำทะเบียนบัญชี และจัดทำลำดับความสำคัญ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ รวมทั้งการจัดทำคู่มือการบำรุง บำรุง รักษา ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมเพื่อการจัดทำแผนทำนุ บำรุง รักษาและพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ

3. ทำนุ บำรุง รักษา ควบคุมทรัพย์สินทางประวัติศาสตร์ เช่น ย่านการค้า ตลาด แหล่งโบราณสถานสำคัญในอดีต เป็นเขตประวัติศาสตร์ บูรณะ ปรับปรุงและพัฒนาโบราณสถาน ให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมเมืองปัจจุบัน

4. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาและประยุกต์ให้ภูมิปัญญาไทย ศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรม ที่กระตุ้นให้เกิดสุนทรีย์ภาพ จินตนาการและ ทักษะในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์ไทยทุกประเภท รวมทั้งการพัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรม ใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

6. ส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนท้องถิ่น ให้มีอำนาจในการจัดการภูมิปัญญา และ วัฒนธรรมท้องถิ่นของตน รวมถึงการเฝ้าระวังมิให้มีการนำเอาภูมิปัญญาศิลปะและวัฒนธรรมไป แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

7. เร่งรัด ส่งเสริม สนับสนุน การปลูกฝัง สืบสาน เผยแพร่ แลกเปลี่ยนศิลปะและ วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และ ความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่น

8. มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ศิลปะวัฒนธรรมพื้นบ้าน ภาคลักษณะ เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีวัฒนธรรมไทย รวมทั้งการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอันดีงามของ ท้องถิ่น

9. สนับสนุน ส่งเสริมให้สถาบันครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา ศาสนสถาน สมาคม มูลนิธิทั้งภาครัฐและเอกชน จัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการปลูกจิตสำนึกในความเป็นไทยบนรากฐาน ของเอกลักษณ์ศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ รวมทั้งการใช้วัฒนธรรม ไทยเป็นรากฐานในการดำรงชีพ

10. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ภูมิปัญญา ท้องถิ่นศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้าน เพื่อให้เกิดการยอมรับความแตกต่างและถ้อยโอความรู้ ซึ่งกันและกัน

11. ให้มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานวัฒนธรรมทุกรูปแบบในสื่อทุก ชนิดอย่างต่อเนื่องกว้างขวางและทั่วถึง

12. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทั้งภายใน และระหว่างท้องถิ่น โดยใช้ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬาเป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

13. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมบุคลากร นักวิชาการ และอาสาสมัครทาง ด้านศิลปะวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อการเพิ่มวิสัยทัศน์ในการสร้างสรรค์งานด้านวัฒนธรรม

14. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมที่ยกย่อง เชิดชูเกียรติ และเผยแพร่เกียรติภูมิของ บุคลากรทางศิลปะและวัฒนธรรม ที่สร้างผลงานดีเด่นศิลปะและทางวัฒนธรรม

15. ส่งเสริมและสนับสนุนการเลือกสรรคนดีและผู้ทำคุณประโยชน์ต่อสังคม ทางด้านศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

บทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน

เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของสตรี เด็ก และเยาวชน ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีค่านิยมที่ดีงาม มีจิตสำนึกที่รับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ตลอดจนให้กลุ่มสตรี เด็ก และเยาวชนสามารถคิด วิเคราะห์เหตุผลได้อย่าง ริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้มีความคิดที่กว้างไกล สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความรู้ มีความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันโรค การดูแลสุขภาพของตนเองและ ครอบครัว เพื่อให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีบทบาท หน้าที่ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชนดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการเสริมสร้างองค์ความรู้ และบุคคลที่ทำหน้าที่เผยแพร่ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้สามารถเป็นผู้นำทางด้านการพัฒนาจิตใจอย่างแท้จริงและมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจสู่ประชาชนได้อย่างถูกต้อง
2. ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในหลักจริยธรรมและหลักศาสนาต่อนักเรียน นักศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้
3. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา องค์กรศาสนา ฯลฯ ในการพัฒนาจิตใจของนักเรียน นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง
4. สนับสนุนให้มีกิจกรรม และสถานที่ที่ให้สมาชิกในครอบครัว และชุมชนประกอบ กิจกรรมร่วมกัน เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา ห้องสมุด เป็นต้น
5. เสริมสร้างระบบที่จะให้รางวัลยกย่องคนดีและองค์กรที่ดีมีคุณธรรม มีจรรยาบรรณ ในวิชาชีพและช่วยบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม เพื่อเป็นตัวอย่างและสร้างผู้นำทางสังคม อย่างต่อเนื่อง
6. ส่งเสริมให้องค์กรประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตใจ โดยเฉพาะองค์กร ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาจิตใจ รวมทั้งสร้าง มาตรการจูงใจให้ภาคธุรกิจเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับกีฬาดนตรี และศิลปะเข้ามามีส่วนร่วมใน การพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป
7. ส่งเสริมให้สตรี เด็กและเยาวชน มีความรู้ความเข้าใจและเกิดความภาคภูมิใจที่จะ อนุรักษ์ ฟื้นฟูและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ค่านิยมที่ดีงามและภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น และนำ ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป
8. ส่งเสริมสตรี เด็กและเยาวชน มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนมีความภาคภูมิใจที่

จะร่วมกันอนุรักษ์ พื้นฟูและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ค่านิยมอันดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

9. สนับสนุนและส่งเสริมให้เยาวชน สตรี มีความรู้เกี่ยวกับชีวิตครอบครัวและวิธีการเลี้ยงลูกที่ถูกต้องเหมาะสม โดยมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

10. สนับสนุน และส่งเสริมให้เด็กก่อนวัยเรียน ได้รับการบริการการเตรียมความพร้อมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็กในที่ทำงานและในสถานประกอบการ โดยดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว

11. สนับสนุนให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการค้นคว้า การวิจัย การสาธิต การสอน และแนะนำวิธีการปฏิบัติต่อเด็กปัญญาเลิศและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

12. ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีบริการตรวจสุขภาพแก่คู่สมรสก่อนแต่งงาน ก่อนมีบุตรและสตรีที่อยู่ในระหว่างตั้งครรภ์ และใช้การวางแผนครอบครัวสำหรับป้องกัน และคัดกรองโรคพันธุกรรม โรคติดต่อในครรภ์และความพิการแต่กำเนิด เพื่อให้ได้ทารกที่สมบูรณ์และเป็นการส่งเสริมสุขภาพทารกตั้งแตอยู่ในครรภ์

13. ส่งเสริมบริการสุขภาพอนามัยเพื่อพัฒนาการของเด็ก และคุณภาพชีวิตที่ดีของแม่ เช่น การให้ภูมิคุ้มกันโรค การอนามัยแม่และเด็ก การให้อาหารเสริมต่าง ๆ เป็นต้น

14. ส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้ และสร้างทัศนคติที่ถูกต้องแก่สตรี เด็ก และเยาวชน ให้รู้จักการส่งเสริมสุขภาพการป้องกันโรคทั้งของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนการดูแลรักษาเบื้องต้นสำหรับโรคง่าย ๆ และการดูแลผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังในชุมชน

15. ส่งเสริม และสนับสนุนให้สตรี เด็ก และเยาวชนมีสิทธิรับรู้ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพและสามารถเลือกบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพและปลอดภัย

16. ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ สถานประกอบการ ธุรกิจเอกชน และสถานศึกษาทุกระดับจัดกิจกรรมการเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพอย่างกว้างขวางรวมทั้งส่งเสริมการลงทุนให้ภาคเอกชนจัดบริการส่งเสริมสุขภาพในส่วนภูมิภาคมากขึ้น

17. สนับสนุนให้ประชาชนมีหลักประกันด้านสุขภาพทั่วถึง โดยเน้นขยายความครอบคลุมไปสู่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย ควบคู่กับการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันสุขภาพให้มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม ตลอดจนสนับสนุนการศึกษา วิจัยเพื่อการปฏิรูประบบการประกันสุขภาพ และสวัสดิการที่มีอยู่ให้เป็นเอกภาพและเน้นความรับผิดชอบต่อประชาชนเป็นหลัก

18. เสริมสร้างศักยภาพของประชากรกลุ่มทั่วไป และกลุ่มสตรี เด็กและเยาวชน เฉพาะด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดความตระหนัก และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงที่จะส่งผลต่อการแพร่ระบาดของเชื้อเอชไอวี

19. สร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอ็ดส์ อาทิ การสร้างงานในชนบท การส่งเสริมให้มีการพักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสม การต่อต้านสื่อและการบันเทิงที่ยั่วยทางเพศ เป็นต้น

20. ส่งเสริมการระดมทุนเพื่อการดูแลส่งเสริมสุขภาพของ สตรี เด็ก และเยาวชน เช่น การจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสุขภาพและการดูแลสุขภาพแวดล้อมให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น

21. ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับแรงงานเด็กแก่ผู้นำชุมชนและผู้นำสหภาพแรงงาน เพื่อให้มีส่วนช่วยเฝ้าระวัง ดูแลป้องกัน และรายงานการใช้แรงงานเด็กที่ผิดกฎหมาย หรือละเมิดสิทธิของเด็กที่ใช้แรงงาน

22. เสริมสร้างศักยภาพของครอบครัว เครือญาติ และชุมชนให้สามารถดูแลสุขภาพ และรู้จักวิธีการพยาบาลเบื้องต้นแก่เด็ก ในกรณีทราบภาวะการติดเชื้อเอ็ดส์ และมีอาการเจ็บป่วย เป็นครั้งคราวโดยเน้นการวางแผนบริการเด็กร่วมกันระหว่างครอบครัว และสถานบริการหรือองค์กรเอกชน

23. สนับสนุนการพัฒนาอาชีพ แก่เยาวชนชนบทอย่างเป็นระบบ โดยจัดบริการ ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสการประกอบอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ และการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

24. รณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อปรับเปลี่ยนค่านิยมที่มีส่วน ส่งเสริมธุรกิจบริการทางเพศ รวมทั้งสร้างปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี โดยผ่านระบบ สื่อสารมวลชนและการสอดแทรกเรื่องครอบครัวศึกษาไว้ในการเรียนการสอนทุกระดับ

25. ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และคู่สมรส มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนิน ชีวิตครอบครัวการมีบทบาทหน้าที่เป็นพ่อแม่ที่ดีและมีคุณภาพ การแบ่งภาระรับผิดชอบใน ครอบครัว รวมทั้งการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างอบอุ่นและใกล้ชิด

บทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริม และพัฒนาคนพิการ

1. ส่งเสริมให้ครอบครัวในชุมชนเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว รวมทั้งสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ประชาชนให้มีทัศนคติที่ดีและการยอมรับความเท่าเทียมต่อคน พิการ พร้อมทั้งการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เข้าใจสถานภาพของตน และสังคมได้อย่างถูกต้องและ ต่อเนื่อง

2. สนับสนุนให้คนพิการได้รับบริการทางการแพทย์ และการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง โดยเน้นจัดบริการให้การรักษาพยาบาลแบบให้เปล่าแก่คนพิการยากจน

3. ส่งเสริมให้คนพิการได้รับบริการการศึกษาในทุกระดับ โดยเน้นการเรียนร่วมใน

โรงเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ส่วนการศึกษาพิเศษนั้นให้มีเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

4. ให้มีการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการด้านอาชีพ โดยเน้นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือประกอบอาชีพอิสระโดยเฉพาะเด็กพิการด้อยโอกาสในชุมชน

5. คัดกรองสิทธิประโยชน์การสงเคราะห์ การฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมคนพิการทุกประเภท พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ

6. ส่งเสริมการรวมตัวของคนพิการในทุกระดับ เพื่อช่วยเหลือตนเอง และสนับสนุนองค์กรที่มีหน้าที่พัฒนาคนพิการทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งเสริมงานบริการของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้สามารถพัฒนาคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. สนับสนุนครอบครัวที่มีคนพิการ หรือเจ็บป่วยเรื้อรังให้ได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนและบริการของรัฐและเอกชนอย่างเหมาะสมทันการและทั่วถึง

8. จัดสวัสดิการสังคม โดยให้มีเบี้ยยังชีพแก่คนพิการที่มีสภาพความพิการรุนแรงจนไม่สามารถฟื้นฟูสมรรถภาพตามกระบวนการที่มีอยู่ได้

บทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริม และพัฒนาผู้สูงอายุ

1. ส่งเสริมให้ครอบครัวในชุมชนเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว รวมทั้งพิจารณาให้สิ่งจูงใจแก่บุตร หรือญาติที่ดูแลผู้สูงอายุที่ยากจน

2. ส่งเสริมให้สถานพยาบาลเอกชน องค์กรภาคเอกชน องค์กรศาสนา เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุในรูปแบบต่าง ๆ

3. ส่งเสริมให้องค์กรหลักที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านผู้สูงอายุที่เป็นเอกภาพโดยทำหน้าที่วางแผนรวบรวมข้อมูล และประสานการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่ายไปในทิศทางเดียวกัน

4. สนับสนุนบรรณารักษ์ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครอบครัวมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุด้วยการให้ได้รับการฟื้นฟูสุขภาพ มีจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ตลอดจนเสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนทุกคนในท้องถิ่นมีสุขภาพพลานามัยที่มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันโรคและดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว เป็นต้น

บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการคุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยเกื้อหนุนสำคัญต่อการดำรงชีวิต และ

การพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

1. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ จะต้องกระทำควบคู่ไปกับการฟื้นฟู บูรณะให้ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งควบคุมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน
2. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสมดุลทั้งในด้านระบบนิเวศและสภาพแวดล้อม โดยใช้การร่วมมือหลายฝ่าย เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากขึ้น ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองด้วยการสนับสนุนจากภาครัฐ นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรธุรกิจ
3. ฟื้นฟู บูรณะพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์และจัดทำเครื่องหมายกั้นแนวเขต
4. ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในรูปแบบของป่าชุมชน เพื่อการอนุรักษ์ พัฒนาสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของชุมชน
5. รักษาและพัฒนาขีดความสามารถ ในการจัดเก็บขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รวมทั้งให้มีการกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชนอย่างถูกสุขลักษณะ
6. ส่งเสริมให้สถานพยาบาลของรัฐ และเอกชนมีการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่าง ถูกวิธี และครบวงจร
7. ส่งเสริมให้มีการจัดการพื้นที่ดินเพื่อการดำเนินกิจกรรมการเกษตรที่มีปัญหาทั้งที่เป็นดินเค็มและดินเปรี้ยว และดินขาดอินทรีย์วัตถุ
8. ส่งเสริมการอนุรักษ์ดินและน้ำรวมทั้งการปรับปรุงดินด้วยวิธีการธรรมชาติ วิธีการ ที่เกษตรกรยอมรับ และสามารถถ่ายทอดนำไปปฏิบัติได้ เช่นส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมผสาน แทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยวใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี และปลูกพืชตามแนวระดับในพื้นที่ลาดชัน เป็นต้น
9. ส่งเสริมการนำระบบเกษตรทางเลือกใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ในเขตปฏิรูปที่ดินโดยการให้ความรู้ ฝึกอบรมและสนับสนุนด้านเงินทุนตลอดจนเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้ราษฎรมีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพอย่างต่อเนื่อง เป็นการลดปัญหาการละทิ้งที่ดินการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อวัตถุประสงค์นอกภาคเกษตรกรรม ตลอดจนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ดินที่เสื่อมโทรมให้กลับอุดมสมบูรณ์
10. จัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อป้องกันและแก้ไขอันตรายจากการแพร่กระจายของมลพิษ และสภาพแวดล้อมที่เป็นพิษซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและแหล่งน้ำ
11. มีระบบการจัดการด้านการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลที่เหมาะสม ตั้งแต่ การเก็บขน การขนส่ง และการกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ รวมทั้งให้มีการลดปริมาณกากของเสีย

และการใช้ประโยชน์ตลอดจนการนำกลับมาใช้ใหม่อย่างเหมาะสม

12. สร้างโอกาสให้ชุมชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้นด้วยการ

12.1 เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน ตัดสินใจ และติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาของรัฐที่จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

12.2 ออกข้อบังคับท้องถิ่นซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนทุกฝ่าย เพื่อให้ชุมชน มีสิทธิตามกฎหมาย ในการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน

12.3 ส่งเสริมให้องค์กรชุมชน และประชาชนดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน และการจัดทำแผนงาน และโครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุนแหล่งเงินทุน หรืองบประมาณเพื่อกองทุนสำหรับใช้ในการอนุรักษ์ พันธุ์ทรัพยากรธรรมชาติ

13. จัดระบบการจัดสรร และแบ่งปันทรัพยากรน้ำระหว่างการใช้ในกิจการต่าง ๆ อย่างเหมาะสมโดยยึดหลักความจำเป็น ลำดับความสำคัญและเป็นธรรม โดยมีองค์กรที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการ

14. ปรับปรุงระบบการส่งและกระจายน้ำ เพื่อการชลประทานและอุปโภค บริโภคในชุมชน เพื่อลดการรั่วไหลของน้ำ

15. รณรงค์ เผยแพร่ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการแนะนำวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัด ส่งเสริมให้มีการใช้อุปกรณ์ประหยัดน้ำในชุมชน

16. กำหนดและวางแผนเขตนิเวศน์ท้องถิ่น โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมและประเพณีที่มีอยู่หลากหลายของชุมชน เพื่อให้การดำเนินชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนมีส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

17. ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อันเกิดจากธรรมชาติด้วยการ

17.1 พัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการป้องกันและฟื้นฟูความเสียหายจากภัยธรรมชาติด้วยการให้ความสำคัญกับการเตือนภัยและการป้องกันสาธารณภัยเบื้องต้น

17.2 สร้างระบบประสานงานให้ระดับพื้นที่ ตามประเภทของสาธารณภัยจากธรรมชาติ ด้วยการให้ความสำคัญกับการเตือนภัยที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

17.3 กำหนดมาตรการให้การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันตนเอง ทั้งการใช้ข้อกฎหมายในการบังคับและการฝึกอบรมให้มีความตระหนักถึงภัยธรรมชาติ

สรุป

จากบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมา จึงเห็นได้ว่าภารกิจและบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 76 ข้อ 5, 6 และ 7 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 นั้น มีอยู่ด้วยกันมากมาย และครอบคลุมไปถึงภารกิจการทำงานของกระทรวงต่าง ๆ การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ในแต่ละด้านขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกฝ่ายซึ่งได้แก่ คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่น และนอกจากนั้นก็ต้องอาศัยงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหลัก สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน

ผลการบริหารงานในระยะที่ผ่านมาพบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ออกสู่สาธารณชนอย่างเป็นรูปธรรมที่เห็นได้มากที่สุดก็คือ โครงการก่อสร้างปัจจัยพื้นฐานอันได้แก่ การก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก การขุดลอกห้วย หนอง คลองและบึง การก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน การก่อสร้างศาลาเอนกประสงค์ การก่อสร้างอาคารที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล และการปรับปรุงซ่อมแซมถาวรวัตถุที่เป็นทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่ล้วนเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ในข้อ 1-4 ตามมาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ส่วนการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ในข้อ 5 - 7 ตามมาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้แก่ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และด้านการคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่กล่าวมานั้น ปัจจุบันการดำเนินงานยังไม่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร แต่ก็ถือว่าเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภารกิจในด้านอื่น ๆ เช่นกัน ทั้งนี้เพราะถือว่าเป็นบทบาทหน้าที่ขั้นพื้นฐานของการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของ ชุมชนและถือเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันสิ่งไม่พึงงาม เพื่อการปลูกฝังความดีงามให้เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

การบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 นั้น นับตั้งแต่ปี 2537 จนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้ทำหน้าที่ในการบริหารงานมาเป็นเวลากว่า 4 ปีแล้ว ผู้วิจัยจึงต้องการทราบว่า บทบาทหน้าที่ทั้ง 3 ด้าน ตามมาตรา 76 ข้อ 5, 6 ข้อ 7 นั้น องค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสนใจและให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเรื่องนี้ขึ้นมา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชัยยศ ศิริรัตน์วร (2531 : 80-81) ได้ทำการศึกษาความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการสภาตำบล : ศึกษากรณีกรรมการสภาตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิ จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมพบว่ากรรมการสภาตำบลส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และโครงสร้างของสภาตำบล ตลอดจนระเบียบเกี่ยวกับการประชุมและการงบประมาณจึงทำให้เกิดปัญหาทางด้านเทคนิคในการพัฒนา ซึ่งสืบเนื่องมาจากกรรมการสภาตำบลส่วนใหญ่มีความรู้เพียงชั้น ป.4 นอกจากนั้นยังพบว่ากรรมการสภาตำบลยังไม่สามารถอุทิศการทำงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ ทั้งนี้เนื่องจากได้รับค่าตอบแทนน้อยไม่สามารถจะยึดเป็นอาชีพหลักได้ จึงจำเป็นต้องประกอบอาชีพอื่นไปด้วย

สวัสดิ์ ศรีสุวรรณดี (2537 : 70-73) ได้วิจัยเรื่อง การยกฐานะสภาตำบลเป็นนิติบุคคล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยทำการสำรวจทัศนคติของประชาชนและความเห็นของสภาตำบลในอันที่จะยกฐานะเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ที่คาดว่าจะได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา และประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายพบว่า การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ด้วยการยกฐานะสภาตำบลเป็นนิติบุคคลจะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานคณะกรรมการสภาตำบลและยังพบว่า กฎ ระเบียบ กับวิธีปฏิบัติที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสภาตำบลที่เป็นนิติบุคคลแต่อย่างใด

อมร แยมศรี (2538 : ค) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลจากการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของกรรมการสภาตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาตำบล ส่วนระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกันนั้น ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาตำบลแต่อย่างใด

โกวิท พวงงาม (2539 ก. : 35) ได้สำรวจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งเมื่อปี 2538 โดยภาพรวมพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาและอุปสรรค คือ ไม่มีสถานที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง ความไม่พร้อมในเรื่องสถานที่และวัสดุ อุปกรณ์ นอกจากนั้นยังพบว่าพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและชาวบ้านโดยทั่วไปยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร

จรัส สุวรรณมาลา (2539 : 104 -105) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลศักยภาพและทางเลือกสู่อนาคต ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่าสภาตำบลและ

องค์การบริหารส่วนตำบลมีทั้งจุดเด่นและจุดด้อย ในด้านจุดเด่น คือการมีโครงสร้างองค์การบริหารขนาดเล็ก มีความยืดหยุ่นสูง มีบุคลากรเป็นคนที่ท้องถิ่นมีระบบการทำงานเป็นทีม มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อชุมชนสูง ส่วนจุดด้อยนั้นพบว่า การวางแผนและการจัดทำงบประมาณ การบริหารและการจัดการ การบริหารงานบุคคลยังดำเนินไปอย่างไม่มีศักยภาพ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่

จากผลการศึกษาและการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ได้มีการศึกษาถึงทัศนคติและความรู้ความเข้าใจของผู้นำท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาการบริหารงานของสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลไว้บ้างแล้ว แต่ยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากได้มีการศึกษาถึงความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แล้วก็จะทำให้ทราบว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสำคัญและได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่มีข้อจำกัดในเรื่องของศักยภาพและขีดความสามารถในด้านการพัฒนาในหลายด้าน เพื่อจะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาท้องถิ่นและการวางแผนงานพัฒนาให้สามารถดำเนินไปพร้อม ๆ กันได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา การบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน
3. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน
4. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเนื้อหา แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 19 จังหวัด จำนวนประมาณ 2,453 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยวิธีการเจาะจงเลือกเอาเฉพาะ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมืองทั้ง 19 จังหวัด ได้้องค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองทั้งสิ้น 289 แห่ง นั่นคือ ได้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 289 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวน อบต. ใน แต่ละจังหวัด	จำนวน อบต. ใน แต่ละอำเภอเมือง
1	กาฬสินธุ์	115	15
2	ขอนแก่น	191	17
3	ชัยภูมิ	121	17
4	นครพนม	79	11
5	นครราชสีมา	267	22
6	บุรีรัมย์	175	18
7	มหาสารคาม	126	13
8	มุกดาหาร	42	11
9	ยโสธร	76	16
10	ร้อยเอ็ด	177	14
11	เลย	70	12
12	ศรีสะเกษ	184	16
13	สกลนคร	119	13
14	สุรินทร์	148	20
15	หนองคาย	99	14
16	หนองบัวลำภู	54	14
17	อุดรธานี	150	19
18	อุบลราชธานี	210	11
19	อำนาจเจริญ	50	16
	รวม	2,453	289

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 3 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำผลการศึกษาในข้อ 1 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา ให้ตรงตามวัตถุประสงค์และแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบเนื้อหา ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และการใช้ภาษาผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบักซึ่งปรากฏว่าผู้ตอบมีความเข้าใจในเนื้อหาแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำคำตอบมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ซึ่งมีค่าสูงที่ให้ความเชื่อมั่นต่อการนำไปใช้เก็บข้อมูล
5. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการส่งหนังสือและแบบสอบถามไปยัง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 289 คน ได้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 21 ตุลาคม 2541 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2541 รวม 41 วัน และได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 275 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.16

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พบว่าแบบสอบถามทั้ง 275 ฉบับ มีความสมบูรณ์และสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ จึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์โดยการแจกแจง ความถี่และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยทดสอบค่าที ($t - test$)
4. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละโดยเรียงจากมากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเชื่อมั่นโดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟา

($Ahpla - Coefficient$)

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC⁺

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา การบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายและการวิเคราะห์ ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตาม อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เพื่อแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนน ดังนี้

1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับการดำเนินกิจกรรมน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับการดำเนินกิจกรรมน้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับการดำเนินกิจกรรมปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับการดำเนินกิจกรรมมาก
4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว เกี่ยวกับสถานภาพของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตาม อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยคิดเป็นความถี่และร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 ต่ำกว่า 36 ปี	222	80.70
1.2 36 – 45 ปี	53	19.30
1.3 46 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	275	100.00
2. สถานภาพสมรส		
2.1 โสด	156	56.70
2.2 แต่งงาน	119	43.30
รวม	275	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 นิติศาสตร์	86	31.30
3.2 รัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์	189	68.70
รวม	275	100.00
4. ประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัด อบต.		
4.1 ไม่เคยรับราชการมาก่อน	170	61.80
4.2 โอนจากหน่วยงานอื่น	105	38.20
รวม	275	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุต่ำกว่า 36 ปี มีจำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 80.70 และอายุ 36 - 45 ปี มีจำนวน 53 คิดเป็นร้อยละ 19.30

สถานภาพของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่จะเป็นโสด มีจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 และแต่งงาน มีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30

เมื่อแบ่งตามวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษารัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ มีจำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 68.70 และวุฒิการศึกษานิติศาสตร์ มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30

เมื่อแบ่งตามประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ไม่เคยรับราชการ มีจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 61.80 และ โอนมาจากหน่วยงานอื่น มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านบริการสังคม และด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาโดยรวม เป็นรายด้าน และรายข้อในแต่ละด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏในตาราง 3 - 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินกิจกรรม
1. ด้านการส่งเสริมการศึกษา	2.85	0.73	ปานกลาง
2. ด้านบริการสังคม	2.76	0.83	ปานกลาง
3. ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2.95	0.78	ปานกลาง
รวมทั้งสิ้น	2.85	0.73	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76 - 2.95$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออก
เจียงเหนือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินกิจกรรม
ด้านกิจกรรมการส่งเสริมการศึกษา			
1. สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดี	2.14	1.17	น้อย
2. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์การศึกษาให้แก่สถานศึกษา	2.48	1.15	น้อย
3. สนับสนุนทุนการวิจัยให้แก่หน่วยงานด้านการศึกษา เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน	1.95	1.09	น้อย
4. จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด	3.44	1.00	ปานกลาง
5. จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	2.49	1.14	น้อย
6. สนับสนุนงบประมาณสำหรับซื้อวารสารหรือหนังสือพิมพ์ไว้บริการประชาชน	2.69	1.17	ปานกลาง
7. ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.47	0.94	ปานกลาง
8. สนับสนุนการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน	3.60	1.01	มาก
9. สนับสนุนด้านงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำตำบล	2.55	1.15	ปานกลาง
10. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการปลูกจิตสำนึกในความเป็นไทย	2.98	1.03	ปานกลาง
11. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาตามโครงการความร่วมมือ ระหว่างกรมการปกครองกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน	3.41	0.97	ปานกลาง
12. สนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อการกีฬาแก่สถานศึกษา	3.07	1.12	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินกิจกรรม
13. เป็นผู้นำการจัดกิจกรรมงานประเพณีสำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่น	3.65	0.95	มาก
14. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการอย่างถูกต้อง	2.53	0.93	ปานกลาง
15. สนับสนุนงบประมาณแก่สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุและสามเณร	2.28	1.04	น้อย
รวม	2.85	0.73	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ข้อ 8 สนับสนุนการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน ($\bar{X} = 3.60$) และข้อ 13 เป็นผู้นำการจัดกิจกรรมงานประเพณีสำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.65$) ปานกลาง มี 8 ข้อ ($\bar{X} = 2.53 - 3.47$) ข้อที่อยู่ในระดับน้อย มี 5 ข้อ ($\bar{X} = 1.95 - 2.49$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 13 เป็นผู้นำการจัดกิจกรรมงานประเพณีสำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.65$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ 3 สนับสนุนทุนการวิจัยให้แก่หน่วยงานด้านการศึกษา เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 1.95$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออก
เจียงเหนือ ด้านการบริการสังคม เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินกิจกรรม
ด้านการบริการสังคม			
1. ส่งเสริมให้เยาวชน และสตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ดี	3.01	1.07	ปานกลาง
2. จัดฝึกอบรมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ	3.04	1.01	ปานกลาง
3. สนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานสาธารณสุขในการป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ	3.25	1.10	ปานกลาง
4. ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี เด็ก และเยาวชนในท้องถิ่น	3.65	0.94	มาก
5. จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพอนามัย สำหรับสตรี เด็ก และเยาวชนประจำ อบต.	2.19	1.06	น้อย
6. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ	2.75	1.00	ปานกลาง
7. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลคนพิการ	2.70	0.98	ปานกลาง
8. สนับสนุนให้สถานพยาบาล เช่น สถานีอนามัยตำบล โรงพยาบาลประจำอำเภอ เข้ามามีส่วนช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ	3.15	1.12	ปานกลาง
9. จัดให้มีศูนย์สงเคราะห์คนชราและผู้พิการประจำตำบล	2.29	1.20	น้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินกิจกรรม
10. ส่งเสริมและจัดฝึกอบรม พี่นุ และพัฒนา คนพิการให้สามารถพึ่งตนเองได้	2.22	1.16	น้อย
11. สนับสนุนให้คนพิการได้รับบริการทางแพทย์ และการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างต่อเนื่อง	2.29	1.13	น้อย
12. ส่งเสริมการรวมตัวของคนพิการในชุมชนเพื่อ การช่วยเหลือตัวเอง	2.16	1.08	น้อย
13. ส่งเสริมให้คนพิการได้รับบริการทางการ ศึกษา	2.27	1.07	น้อย
14. จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรี	3.39	1.04	ปานกลาง
15. จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานและกิจกรรมกลุ่ม สตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ	3.01	1.06	ปานกลาง
รวม	2.76	0.83	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ข้อ 4 ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี เด็กและเยาวชน ในท้องถิ่น ปานกลาง มี 8 ข้อ ($\bar{X} = 2.70 - 3.39$) และข้อที่อยู่ในระดับน้อย มี 6 ข้อ ($\bar{X} = 2.16 - 2.29$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 4 ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี เด็ก และเยาวชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.65$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ 12 ส่งเสริมการรวมตัวของคนพิการในชุมชนเพื่อการช่วยเหลือตัวเอง ($\bar{X} = 2.16$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออก
เจียงเหนือ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินกิจกรรม
ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม			
1. จัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังรักษา และระงับเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่	3.00	1.12	ปานกลาง
2. ออกข้อบังคับตำบลว่าด้วยเรื่องการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง	3.30	1.27	ปานกลาง
3. จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.33	1.07	ปานกลาง
4. จัดให้มีระบบการเก็บขน การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ	2.88	1.28	ปานกลาง
5. ส่งเสริมให้มีการจัดการพื้นที่ดินที่มีปัญหา เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยว และดินขาดอินทรีย์วัตถุ	2.54	1.00	ปานกลาง
6. จัดการฟื้นฟู บำรุงพื้นที่ป่าในเขต อบต.	2.85	1.03	ปานกลาง
7. รณรงค์เผยแพร่ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด	3.08	0.97	ปานกลาง
8. เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจและติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาของท้องถิ่น	3.60	0.99	มาก
9. จัดให้มีการป้องกันสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น	3.14	1.08	ปานกลาง
10. จัดให้มีระดับเพลิงและบุคลากรพร้อมที่จะสามารถระงับเหตุอัคคีภัยในป่าได้	1.78	1.02	น้อย
11. จัดทำเครื่องหมายกั้นแนวเขตพื้นที่ป่า	2.20	1.09	น้อย

ตาราง 6 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินกิจกรรม
12. จัดให้มีระบบการส่งและระบายน้ำเพื่อการชลประทานเพื่อการเกษตร	2.95	1.30	ปานกลาง
13. ส่งเสริมให้สถานพยาบาลทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง	2.52	1.17	ปานกลาง
14. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่	3.70	0.97	มาก
15. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ตามธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี	3.38	1.01	ปานกลาง
รวม	3.38	1.01	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก 2 ข้อ ($\bar{X} = 3.60 - 3.70$) คือ ข้อ 8 เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดสนใจและติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาของท้องถิ่น และ ข้อ 14 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ปานกลาง มี 11 ข้อ ($\bar{X} = 2.52 - 3.33$) และข้อที่อยู่ในระดับน้อย มี 2 ข้อ ($\bar{X} = 1.78 - 2.20$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 14 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ($\bar{X} = 3.70$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ 10 จัดให้มีรถดับเพลิงและบุคลากรพร้อมที่จะสามารถระงับเหตุอัคคีภัยในป่าได้ ($\bar{X} = 1.78$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
จำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบล

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรอายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรอายุ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน โดยใช้ค่าสถิติที่ (t -test) ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	อายุ				t
	ต่ำกว่า 36 ปี N = 222		36 - 45 ปี N = 53		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการส่งเสริมการศึกษา	2.80	0.70	3.07	0.83	-2.46*
2. ด้านการบริการสังคม	2.70	0.79	3.00	0.94	-2.34*
3. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2.88	0.75	3.23	0.85	-2.91**
รวม	2.79	0.70	3.10	0.84	-2.74**

จากตาราง 7 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการส่งเสริมการศึกษาและด้านการบริการสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามอายุ ด้านการส่งเสริมการศึกษา เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา	อายุ				t
	ต่ำกว่า 36 ปี N = 222		36 - 45 ปี N = 53		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ เรียนดี	2.02	1.11	2.64	1.30	-3.55**
2. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์การศึกษาให้แก่ สถานศึกษา	2.42	1.13	2.75	1.20	-1.92
3. สนับสนุนทุนการวิจัยให้แก่หน่วยงาน ด้านการศึกษา เพื่อการพัฒนาการเรียน การสอน	1.90	1.07	2.19	1.14	-1.76
4. จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด	3.37	1.00	3.72	0.93	-2.30*
5. จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	2.50	1.15	2.42	1.13	0.51
6. สนับสนุนงบประมาณสำหรับซื้อวารสาร หรือหนังสือพิมพ์ไว้บริการประชาชน	2.68	1.18	2.72	1.17	-0.20
7. ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.45	0.92	3.57	1.07	-0.80
8. สนับสนุนการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนา อาชีพให้กับประชาชน	3.58	1.01	3.70	1.01	-0.76
9. สนับสนุนด้านงบประมาณให้กับศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กประจำตำบล	2.46	1.14	2.92	1.14	-2.70**
10. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการปลูก จิตสำนึกในความเป็นไทย	2.90	1.00	3.32	1.12	-2.72**
11. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการศึกษา ตามโครงการความร่วมมือ ระหว่าง กรมการปกครองกับกรมการศึกษานอก โรงเรียน	3.37	0.95	3.57	1.05	-1.33

ตาราง 8 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา	อายุ				t
	ต่ำกว่า 36 ปี N = 222		36 – 45 ปี N = 53		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
12. สนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อการกีฬา แก่สถานศึกษา	3.03	1.14	3.23	1.03	-1.14
13. เป็นผู้นำการจัดกิจกรรมงานประเพณี สำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่น	3.58	0.95	3.96	0.90	-2.69**
14. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยง ดูเด็ก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการอย่าง ถูกต้อง	2.48	0.90	2.77	1.01	-2.11*
15. สนับสนุนงบประมาณแก่สถาบันการ ศาสนาที่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุและ สามเณร	2.22	0.98	2.57	1.20	-2.23*
รวม	2.80	0.70	3.07	0.83	-2.46*

จากตาราง 8 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดี ข้อ 9 สนับสนุนด้านงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำตำบล ข้อ 10 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการปลูกจิตสำนึกในความเป็นไทย ข้อ 13 เป็นผู้นำการจัดกิจกรรมงานประเพณีสำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ข้อ 4 จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ข้อ 14 ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการอย่างถูกต้อง และข้อ 15 สนับสนุนงบประมาณแก่สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุและสามเณร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามอายุ ด้านการบริการสังคม เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม	อายุ				t
	ต่ำกว่า 36 ปี N = 222		36 - 45 ปี N = 53		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ส่งเสริมให้เยาวชน และสตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ดี	2.94	1.08	3.32	1.01	-2.33*
2. จัดฝึกอบรมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ	2.99	1.00	3.23	1.07	-1.52
3. สนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานสาธารณสุขในการป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ	3.22	1.10	3.40	1.10	-1.07
4. ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี เด็ก และเยาวชนในท้องถิ่น	3.62	0.95	3.81	0.92	-1.35
5. จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพอนามัยสำหรับสตรี เด็ก และเยาวชนประจำ อบต.	2.10	1.01	2.58	1.20	-3.04**
6. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ	2.68	0.97	3.04	1.11	-2.32*
7. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลคนพิการ	2.66	0.93	2.87	1.18	-1.40
8. สนับสนุนให้สถานพยาบาล เช่น สถานีอนามัยตำบล โรงพยาบาลประจำอำเภอ เข้ามามีส่วนช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ	3.14	1.10	3.19	1.21	-0.31
9. จัดให้มีศูนย์สงเคราะห์คนชราและผู้พิการประจำตำบล	2.22	1.16	2.60	1.29	-2.13*

ตาราง 9 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม	อายุ				t
	ต่ำกว่า 36 ปี N = 222		36 - 45 ปี N = 53		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. ส่งเสริมและจัดฝึกอบรม พี่นุฟู และ พัฒนาคนพิการให้สามารถพึ่งตนเองได้	2.12	1.12	2.64	1.26	-3.00**
11. สนับสนุนให้คนพิการได้รับบริการทาง แพทย์และการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่าง ต่อเนื่อง	2.22	1.10	2.60	1.20	-2.24*
12. ส่งเสริมการรวมตัวของคนพิการในชุมชน เพื่อการช่วยเหลือตัวเอง	2.10	1.05	2.38	1.21	-1.66
13. ส่งเสริมให้คนพิการได้รับบริการทางการ ศึกษา	2.24	1.04	2.36	1.18	-0.71
14. จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรี	3.32	1.05	3.66	0.94	-2.13*
15. จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานและกิจกรรม กลุ่มสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และ ผู้พิการ	2.96	1.04	3.25	1.12	-1.76
รวม	2.70	0.79	3.00	0.94	-2.34*

จากตาราง 9 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 5 จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพอนามัย สำหรับสตรี เด็ก และเยาวชนประจำอบต. และข้อ 10 ส่งเสริมและจัดฝึกอบรม พี่นุฟู และพัฒนาคนพิการให้สามารถพึ่งตนเองได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ข้อ 1 ส่งเสริมให้เยาวชน และสตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ดี ข้อ 6 ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ ข้อ 9 จัดให้มีศูนย์สงเคราะห์คนชราและผู้พิการ

ประจำตำบล ข้อ 11 สนับสนุนให้คนพิการได้รับบริการทางแพทย์และการฟื้นฟูสมรรถภาพ
อย่างต่อเนื่อง และข้อ 14 จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรีแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามอายุ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุ				t
	ต่ำกว่า 36 ปี N = 222		36 - 45 ปี N = 53		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังรักษาและระงับเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่	2.91	1.11	3.34	1.11	-2.51**
2. ออกข้อบังคับตำบลว่าด้วยเรื่องการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง	3.26	1.26	3.49	1.28	-1.21
3. จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.28	1.08	3.51	1.01	-1.38
4. จัดให้มีระบบการเก็บขน การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ	2.75	1.23	3.45	1.34	-3.69**
5. ส่งเสริมให้มีการจัดการพื้นที่ดินที่มีปัญหา เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยว และดินขาดอินทรีวัตถุ	2.51	0.96	2.66	1.16	-0.99
6. จัดการพื้นที่ป่า อนุรักษ์ พื้นที่ป่าในเขต อบต.	2.83	1.02	2.94	1.05	-0.70
7. รณรงค์เผยแพร่ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด	3.01	0.97	3.40	0.93	-2.63**
8. เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจและติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาของท้องถิ่น	3.58	0.98	3.68	1.07	-0.68

ตาราง 10 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	อายุ				t
	ต่ำกว่า 36 ปี N = 222		36 – 45 ปี N = 53		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. จัดให้มีการป้องกันสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น	3.07	1.07	3.43	1.07	-2.24*
10. จัดให้มีระดับเพลิงและบุคลากรพร้อมที่จะสามารถระงับเหตุอัคคีภัยในป่าได้	1.65	0.90	2.30	1.31	-4.27**
11. จัดทำเครื่องหมายกั้นแนวเขตพื้นที่ป่า	2.11	1.06	2.57	1.17	-2.77**
12. จัดให้มีระบบการส่งและระบายน้ำเพื่อการชลประทานเพื่อการเกษตร	2.88	1.29	3.25	1.29	-1.84
13. ส่งเสริมให้สถานพยาบาลทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง	2.44	1.12	2.87	1.32	-2.43*
14. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่	3.68	0.96	3.81	1.00	-0.92
15. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ตามธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี	3.30	0.98	3.72	1.05	-2.73**
รวม	2.88	0.75	3.23	0.85	-2.91**

จากตาราง 10 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออก เจียงเหนือ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ข้อ 1 จัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังรักษา และระงับเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ ข้อ 4 จัดให้มีระบบการเก็บขน การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ ข้อ 7 รณรงค์เผยแพร่ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด ข้อ 10 จัดให้มีระดับเพลิงและบุคลากรพร้อมที่จะสามารถระงับเหตุอัคคีภัยในป่าได้ ข้อ 11 จัดทำเครื่องหมายกั้นแนวเขตพื้นที่ป่า และข้อ 15 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ตามธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วน ข้อ 9 จัดให้มีการป้องกันสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น และ ข้อ 13 ส่งเสริมให้สถานพยาบาลทำการจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรสถานภาพการสมรส เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน โดยใช้ค่าสถิติที่ (t - test) ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	สถานภาพสมรส				t
	โสด		สมรส		
	N = 156		N = 119		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการส่งเสริมการศึกษา	2.84	0.71	2.86	0.77	-0.14
2. ด้านการบริการสังคม	2.74	0.80	2.78	0.87	-0.36
3. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2.97	0.75	2.92	0.83	-0.46
รวม	2.85	0.70	2.85	0.78	-0.02

จากตาราง 11 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกตามสถานภาพการสมรส ด้านการส่งเสริมการศึกษาเป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา	สถานภาพสมรส				t
	โสด		สมรส		
	N = 156		N = 119		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดี	2.12	1.17	2.17	1.18	-0.37
2. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์การศึกษาให้แก่สถานศึกษา	2.47	1.19	2.50	1.10	-0.15
3. สนับสนุนทุนการวิจัยให้แก่หน่วยงานด้านการศึกษา เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน	1.99	1.15	1.91	1.00	0.60
4. จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด	3.41	0.94	3.47	1.06	-0.50
5. จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	2.49	1.04	2.49	1.28	-0.00
6. สนับสนุนงบประมาณสำหรับซื้อวารสารหรือหนังสือพิมพ์ไว้บริการประชาชน	2.76	1.17	2.60	1.18	1.12
7. ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.49	0.92	3.45	0.98	0.29
8. สนับสนุนการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน	3.61	0.98	3.60	1.05	0.10
9. สนับสนุนด้านงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำตำบล	2.46	1.05	2.66	1.27	-1.39
10. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการปลูกจิตสำนึกในความเป็นไทย	3.05	1.08	2.88	0.96	1.35
11. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาตามโครงการความร่วมมือ ระหว่างกรมการปกครองกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน	3.33	0.98	3.50	0.96	-1.45

ตาราง 12 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา	สถานภาพสมรส				t
	โสด		สมรส		
	N = 156		N = 119		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
12. สนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อการกีฬา แก่สถานศึกษา	2.97	1.07	3.20	1.18	-1.72
13. เป็นผู้นำการจัดกิจกรรมงานประเพณี สำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่น	3.63	0.96	3.67	0.93	-0.33
14. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยง ดูเด็ก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการอย่าง ถูกต้อง	2.53	0.96	2.54	0.88	-0.05
15. สนับสนุนงบประมาณแก่สถาบันการ ศาสนาที่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุและ สามเณร	2.34	0.99	2.21	1.10	1.03
รวม	2.84	0.71	2.86	0.77	-0.14

จากตาราง 12 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา โดยรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต.ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสถานภาพการสมรส ด้านการบริการสังคม เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม	สถานภาพสมรส				t
	โสด		สมรส		
	N = 156		N = 119		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ส่งเสริมให้เยาวชน และสตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ดี	3.04	1.06	2.97	1.09	0.54
2. จัดฝึกอบรมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ	2.95	1.00	3.15	1.03	-1.65
3. สนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานสาธารณสุขในการป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ	3.28	1.10	3.21	1.10	0.54
4. ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี เด็ก และเยาวชนในท้องถิ่น	3.68	0.95	3.62	0.94	0.50
5. จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพอนามัยสำหรับสตรี เด็ก และเยาวชนประจำ อบต.	2.24	0.98	2.13	1.64	0.79
6. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ	2.74	1.03	2.76	0.96	-0.17
7. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลคนพิการ	2.71	0.97	2.69	1.01	0.13
8. สนับสนุนให้สถานพยาบาล เช่น สถานีอนามัยตำบล โรงพยาบาลประจำอำเภอ เข้ามามีส่วนช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ	3.12	1.11	3.18	1.13	-0.51
9. จัดให้มีศูนย์สงเคราะห์คนชราและผู้พิการประจำตำบล	2.24	1.10	2.36	1.31	-0.85

ตาราง 13 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม	สถานภาพสมรส				t
	โสด		สมรส		
	N = 156		N = 119		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. ส่งเสริมและจัดฝึกอบรม พี่นุฟู และ พัฒนาคนพิการให้สามารถพึ่งตนเองได้	2.21	1.13	2.24	1.21	-0.21
11. สนับสนุนให้คนพิการได้รับบริการทาง แพทย์และการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่าง ต่อเนื่อง	2.26	1.12	2.34	1.15	-0.64
12. ส่งเสริมการรวมตัวของคนพิการในชุมชน เพื่อการช่วยเหลือตัวเอง	2.08	1.09	2.26	1.07	-1.39
13. ส่งเสริมให้คนพิการได้รับบริการทางการ ศึกษา	2.27	1.04	2.26	1.11	-0.07
14. จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรี	3.31	1.06	3.49	1.01	-1.37
15. จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานและกิจกรรม กลุ่มสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และ ผู้พิการ	3.03	1.04	3.00	1.11	0.20
รวม	2.74	0.80	2.78	0.87	-0.36

จากตาราง 13 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออก
เจียงเหนือ ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตาม
บทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม โดยรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสถานภาพการสมรส ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สถานภาพสมรส				t
	โสด		สมรส		
	N = 156		N = 119		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังรักษาและระงับเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่	2.99	1.14	3.01	1.09	-0.16
2. ออกข้อบังคับตำบลว่าด้วยเรื่องการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง	3.38	1.18	3.19	1.37	1.24
3. จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.40	1.05	3.24	1.10	1.24
4. จัดให้มีระบบการเก็บขน การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ	2.94	1.22	2.82	1.36	0.78
5. ส่งเสริมให้มีการจัดการพื้นที่ดินที่มีปัญหา เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยว และดินขาดอินทรีวัตถุ	2.61	0.96	2.45	1.04	1.35
6. จัดการฟื้นฟู บำรุง พื้นที่ป่าในเขต อบต.	2.89	1.00	2.81	1.06	0.67
7. รณรงค์เผยแพร่ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด	3.14	0.93	3.01	1.03	1.12
8. เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ดัดสนใจและติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาของท้องถิ่น	3.58	0.90	3.62	1.11	-0.37

ตาราง 14 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	สถานภาพสมรส				t
	โสด		สมรส		
	N = 156		N = 119		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. จัดให้มีการป้องกันสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น	3.10	1.05	3.19	1.11	-0.74
10. จัดให้มีรถดับเพลิงและบุคลากรพร้อมที่จะสามารถระงับเหตุอัคคีภัยในป่าได้	1.66	0.93	1.93	1.12	-2.20*
11. จัดทำเครื่องหมายกั้นแนวเขตพื้นที่ป่า	2.22	1.08	2.16	1.12	-0.49
12. จัดให้มีระบบการส่งและระบายน้ำเพื่อการชลประทานเพื่อการเกษตร	2.97	1.29	2.93	1.31	0.22
13. ส่งเสริมให้สถานพยาบาลทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง	2.58	1.12	2.44	1.23	1.03
14. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่	3.71	1.01	3.70	0.92	0.06
15. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ตามธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี	3.38	1.06	3.39	0.93	-0.07
รวม	2.97	0.75	2.92	0.83	0.46

จากตาราง 14 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 10 จัดให้มีรถดับเพลิงและบุคลากรพร้อมที่จะสามารถระงับเหตุอัคคีภัยในป่าได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรวุฒิการศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน โดยใช้ค่าสถิติที่ (t - test) ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	วุฒิการศึกษา				t
	นิติศาสตร์ N = 86		รัฐศาสตร์ฯ N = 189		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการส่งเสริมการศึกษา	2.76	0.77	2.89	0.72	-1.35
2. ด้านการบริการสังคม	2.74	0.82	2.76	0.83	-0.19
3. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2.88	0.81	2.98	0.77	-0.98
รวม	2.80	0.76	2.88	0.72	-0.87

จากตาราง 15 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการส่งเสริมการศึกษา เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา	วุฒิการศึกษา				t
	นิติศาสตร์ N = 86		รัฐศาสตร์ฯ N = 189		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ เรียนดี	2.16	1.15	2.13	1.19	0.23
2. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์การศึกษาให้แก่ สถานศึกษา	2.36	1.02	2.54	1.20	-1.20
3. สนับสนุนทุนการวิจัยให้แก่หน่วยงาน ด้านการศึกษา เพื่อการพัฒนาการเรียน การสอน	1.98	1.04	1.94	1.12	-0.25
4. จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด	3.35	1.11	3.48	0.94	-0.98
5. จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน	2.41	1.15	2.52	1.14	-0.78
6. สนับสนุนงบประมาณสำหรับซื้อวารสาร หรือหนังสือพิมพ์ให้บริการประชาชน	2.65	1.26	2.70	1.13	-0.34
7. ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.43	0.95	3.49	0.94	-0.50
8. สนับสนุนการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนา อาชีพให้กับประชาชน	3.45	1.13	3.67	0.94	-1.67
9. สนับสนุนด้านงบประมาณให้กับศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กประจำตำบล	2.42	1.08	2.60	1.18	-1.24
10. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการปลูก จิตสำนึกในความเป็นไทย	2.79	0.94	3.06	1.07	-2.04*
11. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการศึกษา ตามโครงการความร่วมมือ ระหว่าง กรมการปกครองกับกรมการศึกษานอก โรงเรียน	3.26	1.02	3.48	0.94	-1.75

ตาราง 16 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา	วุฒิการศึกษา				t
	นิติศาสตร์ N = 86		รัฐศาสตร์ฯ N = 189		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
12. สนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อการกีฬา แก่สถานศึกษา	2.97	1.16	3.12	1.11	-1.04
13. เป็นผู้นำการจัดกิจกรรมงานประเพณี สำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่น	3.67	1.01	3.64	0.92	0.28
14. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยง ดูเด็ก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการอย่าง ถูกต้อง	2.40	0.95	2.60	0.91	-1.69
15. สนับสนุนงบประมาณแก่สถาบันการ ศาสนาที่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุและ สามเณร	2.12	0.99	2.36	1.05	-1.82
รวม	2.76	0.77	2.89	0.72	-1.35

จากตาราง 16 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคตะวันออก
เจียงเหนือ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาท
หน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อ
พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 10 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการปลูกจิตสำนึกในความเป็น
ไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการบริการสังคม เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม	วุฒิการศึกษา				t
	นิติศาสตร์ N = 86		รัฐศาสตร์ฯ N = 189		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ส่งเสริมให้เยาวชน และสตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ดี	2.91	1.08	3.06	1.07	-1.12
2. จัดฝึกอบรมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ	2.90	1.04	3.10	1.00	-1.56
3. สนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานสาธารณสุขในการป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ	3.19	1.08	3.28	1.11	-0.66
4. ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี เด็ก และเยาวชนในท้องถิ่น	3.45	0.98	3.75	0.92	-2.40*
5. จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพอนามัยสำหรับสตรี เด็ก และเยาวชนประจำ อบต.	2.17	1.08	2.20	1.06	-0.19
6. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ	2.74	0.95	2.76	1.03	-0.10
7. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลคนพิการ	2.79	0.92	2.66	1.01	1.05
8. สนับสนุนให้สถานพยาบาล เช่น สถานีอนามัยตำบล โรงพยาบาลประจำอำเภอ เข้ามามีส่วนช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ	3.16	1.13	3.14	1.12	0.17
9. จัดให้มีศูนย์สงเคราะห์คนชราและผู้พิการประจำตำบล	2.38	1.24	2.25	1.18	0.87

ตาราง 17 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม	วุฒิการศึกษา				t
	นิติศาสตร์ N = 86		รัฐศาสตร์ฯ N = 189		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. ส่งเสริมและจัดฝึกอบรม พี่นฟู และ พัฒนาคนพิการให้สามารถพึ่งตนเองได้	2.22	1.16	2.22	1.16	0.03
11. สนับสนุนให้คนพิการได้รับบริการทาง แพทย์และการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่าง ต่อเนื่อง	2.43	1.16	2.23	1.11	1.35
12. ส่งเสริมการรวมตัวของคนพิการในชุมชน เพื่อการช่วยเหลือตัวเอง	2.24	1.08	2.12	1.09	0.91
13. ส่งเสริมให้คนพิการได้รับบริการทางการ ศึกษา	2.27	1.02	2.26	1.09	0.02
14. จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรี	3.33	1.00	3.42	1.06	-0.68
15. จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานและกิจกรรม กลุ่มสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และ ผู้พิการ	2.98	0.98	3.03	1.10	-0.40
รวม	2.74	0.82	2.76	0.83	-0.19

จากตาราง 17 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 4 ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี เด็ก และเยาวชนในท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	วุฒิการศึกษา				t
	นิติศาสตร์ N = 86		รัฐศาสตร์ฯ N = 189		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังรักษาและระงับเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่	2.67	1.09	3.14	1.10	-3.28**
2. ออกข้อบังคับตำบลว่าด้วยเรื่องการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง	3.30	1.18	3.30	1.31	0.00
3. จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.22	1.10	3.38	1.06	-1.11
4. จัดให้มีระบบการเก็บขน การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ	2.79	1.28	2.93	1.28	-0.81
5. ส่งเสริมให้มีการจัดการพื้นที่ดินที่มีปัญหา เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยว และดินขาดอินทรีย์วัตถุ	2.43	0.95	2.59	1.02	-1.21
6. จัดการฟื้นฟู บำรุง พื้นที่ป่าในเขต อบต.	2.79	1.09	2.88	1.00	-0.70
7. รณรงค์เผยแพร่ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด	3.01	0.99	3.12	0.97	-0.83
8. เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจและติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาของท้องถิ่น	3.55	1.08	3.62	0.95	-0.56

ตาราง 18 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	วุฒิการศึกษา				t
	นิติศาสตร์ N = 86		รัฐศาสตร์ฯ N = 189		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. จัดให้มีการป้องกันสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น	2.94	1.18	3.23	1.02	-2.05*
10. จัดให้มีระดับเพลิงและบุคลากรพร้อมที่จะสามารถระงับเหตุอัคคีภัยในป่าได้	1.76	1.01	1.79	1.04	-0.24
11. จัดทำเครื่องหมายกั้นแนวเขตพื้นที่ป่า	2.21	1.05	2.19	1.11	0.13
12. จัดให้มีระบบการส่งและระบายน้ำเพื่อการชลประทานเพื่อการเกษตร	2.92	1.37	2.97	1.26	-0.29
13. ส่งเสริมให้สถานพยาบาลทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง	2.55	1.14	2.51	1.18	0.25
14. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่	3.62	0.97	3.74	0.96	-0.99
15. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ตามธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี	3.47	1.04	3.34	1.00	0.93
รวม	2.88	0.81	2.98	0.77	-0.98

จากตาราง 18 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1 จัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังรักษาและระงับเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 9 จัดให้มีการป้องกัน สาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 4 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน โดยใช้ค่าสถิติที่ (t -test) ดังปรากฏในตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและรายด้านจำแนกตามประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่	ประสบการณ์				t
	ไม่เคย		เคย		
	N = 170		N = 105		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการส่งเสริมการศึกษา	2.77	0.86	2.97	0.80	-2.17*
2. ด้านการบริการสังคม	2.67	0.80	2.92	0.85	-2.65**
3. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2.84	0.73	3.14	0.84	-3.13**
รวม	2.76	0.68	3.01	0.79	-2.84**

จากตาราง 19 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการส่งเสริมการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา	ประสบการณ์				t
	ไม่เคย		เคย		
	N = 170		N = 105		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดี	2.04	1.13	2.30	1.22	-1.18
2. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์การศึกษาให้แก่สถานศึกษา	2.38	1.13	2.66	1.17	-1.98*
3. สนับสนุนทุนการวิจัยให้แก่หน่วยงานด้านการศึกษา เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน	1.92	1.07	2.00	1.13	-0.56
4. จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด	3.38	0.92	3.53	1.10	-1.27
5. จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	2.44	1.14	2.57	1.15	-0.96
6. สนับสนุนงบประมาณสำหรับซื้อวารสารหรือหนังสือพิมพ์ไว้บริการประชาชน	2.64	1.17	2.76	1.17	-0.83
7. ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.41	0.95	3.57	0.94	-1.36
8. สนับสนุนการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน	3.57	0.94	3.66	1.12	-0.69
9. สนับสนุนด้านงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำตำบล	2.47	1.12	2.67	1.19	-1.38
10. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการปลูกจิตสำนึกในความเป็นไทย	2.93	1.04	3.06	1.03	-1.00
11. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาตามโครงการความร่วมมือ ระหว่างกรมการปกครองกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน	3.36	0.96	3.49	0.99	-1.05

ตาราง 20 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา	ประสบการณ์				t
	ไม่เคย		เคย		
	N = 170		N = 105		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
12. สนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อการศึกษา แก่สถานศึกษา	2.90	1.03	3.34	1.22	-3.23**
13. เป็นผู้นำการจัดกิจกรรมงานประเพณี สำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่น	3.46	0.96	3.95	0.86	-4.27**
14. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยง ดูเด็ก เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการอย่าง ถูกต้อง	2.44	0.89	2.70	0.96	-2.28*
15. สนับสนุนงบประมาณแก่สถาบันการ ศาสนาที่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุและ สามเณร	2.27	1.00	2.30	1.10	-0.27
รวม	2.77	0.86	2.97	0.80	-2.17*

จากตาราง 20 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคตะวันออก
เจียงเหนือ ที่มีประสพการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา
โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ข้อ 12 สนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อการศึกษาแก่สถานศึกษาถูกต้อง ข้อ 13 เป็นผู้นำการจัด
กิจกรรมงานประเพณีสำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ส่วนข้อ 2 สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์การศึกษาให้แก่สถานศึกษา และข้อ 14 ให้ความรู้แก่
ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการอย่างถูกต้อง แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริการสังคม เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม	ประสบการณ์				t
	ไม่เคย		เคย		
	N = 170		N = 105		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ส่งเสริมให้เยาวชน และสตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ดี	2.87	1.04	3.25	1.09	-2.87**
2. จัดฝึกอบรมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ	2.89	1.03	3.28	0.95	-3.13**
3. สนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานสาธารณสุขในการป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ	3.19	1.11	3.35	1.07	-1.12
4. ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี เด็กและเยาวชนในท้องถิ่น	3.54	0.97	3.84	0.87	-2.56**
5. จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพอนามัย สำหรับสตรี เด็ก และเยาวชนประจำ อบต.	2.16	0.96	2.25	1.21	-0.67
6. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ	2.65	0.97	2.91	1.04	-2.11*
7. ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลคนพิการ	2.63	0.98	2.81	0.98	-1.48
8. สนับสนุนให้สถานพยาบาล เช่น สถานีอนามัยตำบล โรงพยาบาลประจำอำเภอ เข้ามามีส่วนช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ	2.99	1.07	3.39	1.15	-2.90**
9. จัดให้มีศูนย์สงเคราะห์คนชราและผู้พิการประจำตำบล	2.19	1.14	2.45	1.28	1.71

ตาราง 17 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม	ประสบการณ์				t
	ไม่เคยฯ		เคยฯ		
	N = 170		N = 105		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. ส่งเสริมและจัดฝึกอบรม พี่นฟู และ พัฒนาคนพิการให้สามารถพึ่งตนเองได้	2.18	1.11	2.29	1.24	-0.76
11. สนับสนุนให้คนพิการได้รับการทาง แพทย์และการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่าง ต่อเนื่อง	2.21	1.08	2.43	1.19	-1.55
12. ส่งเสริมการรวมตัวของคนพิการในชุมชน เพื่อการช่วยเหลือตัวเอง	2.06	1.08	2.30	1.08	-1.79
13. ส่งเสริมให้คนพิการได้รับการทางการ ศึกษา	2.21	1.07	2.35	1.07	-1.06
14. จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรี	3.22	1.01	3.66	1.03	-3.43**
15. จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานและกิจกรรม กลุ่มสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และ ผู้พิการ	2.83	0.96	3.31	1.16	-3.76**
รวม	2.66	0.80	2.92	0.85	-2.65**

จากตาราง 21 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริการสังคม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 1 ส่งเสริมให้เยาวชนและสตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ดี ข้อ 2 จัดฝึกอบรมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ ข้อ 4 ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี เด็ก และเยาวชนในท้องถิ่น ข้อ 8 สนับสนุนให้สถานพยาบาล เช่น สถานีอนามัยตำบล โรงพยาบาลประจำอำเภอเข้ามามีส่วน

ช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ ข้อ 14 จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาเด็ก เยาวชนและสตรี และข้อ 15 จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานและกิจกรรมกลุ่มสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 6 ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัว เห็นความสำคัญและเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ อบต. ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นรายข้อ

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ประสบการณ์				t
	ไม่เคย		เคย		
	N = 170		N = 105		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. จัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังรักษาและระงับเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่	2.84	1.07	3.25	1.15	-2.97**
2. ออกข้อบังคับตำบลว่าด้วยเรื่องการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง	3.20	1.19	3.47	1.38	-1.70
3. จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.23	1.04	3.49	1.10	-1.94*
4. จัดให้มีระบบการเก็บขน การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ	2.75	1.20	3.10	1.38	-2.17*
5. ส่งเสริมให้มีการจัดการพื้นที่ดินที่มีปัญหา เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยว และดินขาดอินทรีวัตถุ	2.42	0.97	2.73	1.01	-2.58**
6. จัดการฟื้นฟู บำรุง พื้นที่ป่าในเขต อบต.	2.73	0.96	3.06	1.10	-2.60**
7. รณรงค์เผยแพร่ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด	2.98	0.95	3.26	1.00	-2.34*
8. เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจและติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาของท้องถิ่น	3.45	0.97	3.83	1.00	-3.09**

ตาราง 22 (ต่อ)

การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ประสบการณ์				t
	ไม่เคย		เคย		
	N = 170		N = 105		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. จัดให้มีการป้องกันสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น	3.00	1.03	3.36	1.13	-2.74**
10. จัดให้มีระดับเพลิงและบุคลากรพร้อมที่จะสามารถระงับเหตุอัคคีภัยในป่าได้	1.62	0.85	2.03	1.22	-3.24**
11. จัดทำเครื่องหมายกั้นแนวเขตพื้นที่ป่า	2.12	1.02	2.31	1.20	-1.41
12. จัดให้มีระบบการส่งและระบายน้ำเพื่อการชลประทานเพื่อการเกษตร	2.88	1.28	3.08	1.31	-1.24
13. ส่งเสริมให้สถานพยาบาลทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง	2.43	1.08	2.67	1.29	-1.64
14. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่	3.61	0.96	3.85	0.97	-1.98*
15. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ตามธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี	3.27	1.06	3.56	0.89	-2.35*
รวม	2.84	0.73	3.14	0.84	-3.13**

จากตาราง 18 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสพการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1 จัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังรักษาและระงับเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ ข้อ 5 ส่งเสริมให้มีการจัดการพื้นที่ดินที่มีปัญหา เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยว และดินขาดอินทรีย์วัตถุ ข้อ 6 จัดการฟื้นฟู บำรุงพื้นที่ป่าในเขต อบต. ข้อ 8 เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจและติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาของท้องถิ่น ข้อ 9 จัดให้มีการป้องกันสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น และข้อ 10 จัดให้มีระดับ

เพลงและบุคลากรพร้อมที่จะสามารถระงับเหตุอัคคีภัยในป่าได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อ 3 จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ข้อ 4 จัดให้มีระบบการเก็บขน การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ ข้อ 7 รณรงค์เผยแพร่ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด ข้อ 14 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ และข้อ 15 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ตามธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาท
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้ทั้งสิ้น จำนวน 275 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด 179 คน คิดเป็นร้อยละ 65.09 ได้นำเสนอในแต่ละด้านเป็น 2 ประเด็น คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้นำเสนอในรูปความถี่ประกอบความเรียงจากมากไปหาน้อย ผลปรากฏดังตาราง 23 - 28

ตาราง 23 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา

ปัญหาด้านการส่งเสริมการศึกษา	ความถี่
1 งบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับไม่เพียงพอในการจัดการศึกษา รวมทั้งประชาชนขาดแคลนปัจจัยในการเรียน	33
2 ขาดความชัดเจนในเรื่องกฎ ระเบียบ คำสั่ง นโยบาย ขาดบุคลากร รวมถึงการทำงานซ้ำซ้อนของหน่วยงานทำให้ยากต่อการดำเนินงาน	21
3 ขาดความร่วมมือและการประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลและสถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	13
4 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีวิสัยทัศน์ที่แคบไม่ให้ความสำคัญของการส่งเสริมการศึกษา	12
5 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาไม่ให้ความร่วมมือ มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล	7
6 บุคลากรไม่เพียงพอกับงานที่ได้รับมอบหมาย และบุคลากรขาดความรู้ความสามารถ	7
7 คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง	5
8 ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น สื่อการเรียนการสอน, เทคโนโลยีที่ทันสมัย อาทิ เครื่องคอมพิวเตอร์ และขาดแคลนเก้าอี้ โต๊ะ เป็นต้น	4
รวม	102

จากตาราง 23 แสดงว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาในบทบาทด้านการส่งเสริมการศึกษา 8 ข้อ โดยข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือข้อ 1 งบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับไม่เพียงพอในการจัดการศึกษา รวมทั้งประชาชนขาดแคลนปัจจัยในการเรียน รองลงมาคือ ข้อ 2 ขาดความชัดเจนในเรื่องกฎ ระเบียบ คำสั่ง นโยบาย ขาดบุคลากร รวมถึงการทำงานซ้ำซ้อนของหน่วยงานทำให้ยากต่อการดำเนินงาน ขาดความต่อเนื่อง และ ข้อ 3 ขาดความร่วมมือและการประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลและสถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 24 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านบริการสังคม

ปัญหาด้านบริการสังคม	ความถี่
1 งบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับไม่เพียงพอกับการให้บริการ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์หลาย ๆ อย่าง	35
2 บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนน้อยและขาดความรู้ความสามารถ และยังขาดการประสานงาน ขาดความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน	26
3 มีข้อจำกัดในเรื่อง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ	11
4 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง	9
5 การประชาสัมพันธ์มีน้อยมาก ทำให้ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล	6
6 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีวิสัยทัศน์ที่แคบ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมาก	6
7 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และคนพิการ	3
8 ผู้ใหญ่บ้าน กำนันปิดบังข้อมูลของชาวบ้านทำให้การบริการไม่ตรงกับความต้องการของชาวบ้าน	2
9 งานเอกสารสำนักงานมีจำนวนมากจึงไม่สามารถทำงานอื่นๆ ได้	2
รวม	100

จากตาราง 24 แสดงว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาในบทบาทด้านบริการสังคม 9 ข้อ โดยข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือข้อ 1 งบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับไม่เพียงพอกับการให้บริการ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์หลาย ๆ อย่าง รองลงมาคือ ข้อ 2 บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนน้อยและขาดความรู้

ความสามารถ และยังขาดการประสานงาน ขาดความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล
กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน และข้อ 3 มีข้อจำกัดในเรื่อง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
รวมทั้งอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ

ตาราง 25 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปัญหาด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความถี่
1 งบประมาณมีไม่เพียงพอกับความต้องการ	15
2 ขาดความร่วมมือและการประสานงานกับหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบกับปัญหาต่าง ๆ	15
3 การกำจัดขยะมูลฝอย, น้ำเสียจากครัวเรือนและโรงงาน	9
4 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่แคบและมีการแก้ไขปัญหที่ปลายเหตุพร้อมทั้งเป็นผู้ทำลายสิ่งแวดล้อมเอง	8
5 ประชาชนขาดจิตสำนึกและความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	7
6 บุคลากรไม่เพียงพอกับความต้องการในการปฏิบัติงาน	6
7 ขาดการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการป้องกันสาธารณภัยรวมทั้งขาดเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ในการป้องกัน	5
8 บทบาทและอำนาจหน้าที่อยู่ในขอบเขตจำกัดและมีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น	4
9 คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสามารถรวมทั้งมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน	1
รวม	70

จากตาราง 25 แสดงว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาในบทบาทด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 9 ข้อ โดยข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือข้อ 1 งบประมาณมีไม่เพียงพอกับความต้องการ และข้อ 2 ขาดความร่วมมือและการประสานงานกับหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบกับปัญหาต่าง ๆ รองลงมาคือ ข้อ 3 การกำจัดขยะมูลฝอย, น้ำเสียจากครัวเรือนและโรงงาน

ตาราง 26 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมการศึกษา	ความถี่
1 กำหนดนโยบาย,แผนงาน,โครงสร้างให้ชัดเจน เพื่อสะดวกในการสนับสนุนงบประมาณ	23
2 สร้างจิตสำนึกให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญ,สนับสนุน,ส่งเสริมและเพิ่มบทบาทในการพัฒนาการศึกษาให้มากขึ้น	21
3 สนับสนุนด้านการขยายโอกาสทางการศึกษาตลอดชีวิต เปิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน	16
4 จัดให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลและโรงเรียนมีนโยบายร่วมกัน โครงการร่วมกัน และการกำหนดหลักสูตรในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับท้องถิ่น	16
5 สนับสนุนให้มีทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจนและขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน	12
6 ส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาพื้นฐานและให้ประชาชนมีโอกาสได้ศึกษาขั้นสูงขึ้น	11
7 ส่งเสริมให้เยาวชนได้มีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยและจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อให้เยาวชนได้ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์	10
8 การบริหารงานควรให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล	9
9 สนับสนุนให้ประชาชนและนักเรียนได้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเสริมและเปิดอบรมเป็นครั้งเป็นคราว	7
10 ส่งเสริมการแข่งขันกีฬาให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งกีฬาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กเป็นคนที่มีความอดทน	6
11 มีการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและมีโครงการอาหารกลางวัน	5
12 มีการจัดการศึกษาให้กับผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ คนชรา เด็ก เยาวชน และสตรี	4
13 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการศึกษาด้วยตนเอง	3

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมการศึกษา	ความถี่
14 มีการประชาสัมพันธ์และจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล	3
15 ควรจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กทุกตำบลเพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน	2
16 ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม	2
รวม	150

จากตาราง 26 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อเสนอแนะในบทบาทด้านการส่งเสริมการศึกษา มี 16 ข้อโดยข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ข้อ 1 กำหนดนโยบาย,แผนงาน,โครงสร้างให้ชัดเจน เพื่อสะดวกในการสนับสนุนงบประมาณ รองลงมาคือ ข้อ 2 สร้างจิตสำนึกให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญ, สนับสนุน,ส่งเสริมและเพิ่มบทบาทในการพัฒนาการศึกษาให้มากขึ้น และข้อ 3 สนับสนุนด้านการขยายโอกาสทางการศึกษาตลอดชีวิต เปิดศูนย์การเรียนรู้ชุมชนร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน และข้อ 4 จัดให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลและโรงเรียนมีนโยบายร่วมกัน โครงการร่วมกัน และการกำหนดหลักสูตรในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

ตาราง 27 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านบริการสังคม

ข้อเสนอแนะด้านบริการสังคม	ความถี่
1 ควรเน้นด้านการส่งเสริมอาชีพ เช่น การอบรม การรวมกลุ่มของแม่บ้าน	30
2 มีการกำหนดนโยบายและโครงการที่ชัดเจนเพื่อสะดวกในการวางแผนการใช้ งบประมาณให้เพียงพอ	23
3 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญการพัฒนาด้านสาธารณะ ประโยชน์มากกว่าด้านบริการสังคม	16
4 สนับสนุนด้านกีฬาและมีการจัดการแข่งขัน	9
5 พัฒนาด้านสาธารณสุขและการรักษาพยาบาล	9
6 จัดอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการให้ บริการ	7
7 จัดกิจกรรมด้านการพัฒนาฝึกรอาชีพแก่ เด็ก สตรี คนชรา และคนพิการ	6
8 มีการประชาสัมพันธ์การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	6
9 ให้การอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่เยาวชนและรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด	5
10 สนับสนุนกิจกรรมด้านศาสนา วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	5
11 มีการประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติเกิดผลที่เท่าที่นาจะเป็นไปได้	5
12 ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัวเพื่อลด ปัญหาการแตกแยก	4
13 ควรมีการติดตามผลและประเมินผลเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ	4
14 จัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องการให้บริการ ด้านสังคมและโครงสร้างพื้นฐาน	3
15 ควรมีการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์คนชราและคนพิการ	1
16 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	1
17 ควรมีกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งให้ชัดเจน	1
รวม	135

จากตาราง 27 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อเสนอแนะในบทบาทด้านบริการสังคม มี 17 โดยข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือข้อ 1 ควรเน้น ด้านการส่งเสริมอาชีพ เช่น การอบรม การรวมกลุ่มของแม่บ้าน รองลงมาคือ ข้อ 2 มีการ กำหนดนโยบายและโครงการที่ชัดเจนเพื่อสะดวกในการวางแผนการใช้งบประมาณให้เพียงพอ และข้อ 3 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญการพัฒนาด้านสาธารณะประโยชน์ มากกว่าด้านบริการสังคม

ตาราง 28 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในด้านบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ความถี่
1 มีการประชาสัมพันธ์และสนับสนุนให้ประชาชนและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งมีความรับผิดชอบ	30
2 สร้างจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักในความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ในสิ่งแวดล้อม	29
3 ส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์การปลูกป่าเพื่อการอนุรักษ์ และปลูกพืชคลุมดิน รวมทั้งการทำแนวป่าและเขตสาธารณประโยชน์	25
4 จัดอบรมให้แก่ความรู้แก่ประชาชนและเกษตรกรให้รู้จักคุณค่าของป่าไม้	16
5 มีการจัดระบบการบำบัดน้ำเสีย ขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลที่ปล่อยลงในแม่น้ำ ลำคลองและสถานที่สาธารณะ	16
6 ให้ความรู้ด้านกฎหมายและมีบทบาทลงโทษที่ชัดเจนกับผู้ทำลายสิ่งแวดล้อม	10
7 ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและจัดสรรงบประมาณให้มากพอเพื่อการปฏิบัติ	8
8 มีการอบรมผู้บริหารและสมาชิกคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ความเข้าใจและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	8
9 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนในการดำเนินงานและมีการติดตามผลและประเมินผล	7
10 ให้ความรู้เกษตรกรถึงผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยเคมีและสนับสนุนเกษตรกรทฤษฎีใหม่	5
11 มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	5
12 มีการอนุรักษ์แหล่งน้ำและรักษาดูแลแหล่งน้ำที่ต้นเขิน	4
13 จัดให้มีที่ทิ้งขยะประจำหมู่บ้าน มีถังขยะประจำครัวเรือนทุกหลังเพื่อสะดวกในการทำลาย	3
14 ปลูกจิตสำนึกในการลดใช้สารเคมีและการใช้ถุงพลาสติก	2
รวม	168

จากตาราง 28 แสดงว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อเสนอแนะในบทบาทด้านบริการสังคม มี 14 ข้อ โดยข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ

ข้อ 1 มีการประชาสัมพันธ์และสนับสนุนให้ประชาชนและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งมีความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ข้อ 2 สร้างจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักในความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ในสิ่งแวดล้อม และข้อ 3 ส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์การปลูกป่าเพื่อการอนุรักษ์ และปลูกพืชคลุมดิน รวมทั้งการทำแนวป่าและเขตสาธารณประโยชน์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา การบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 3 ด้าน คือด้านการส่งเสริมการศึกษา การบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา การบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ สถานภาพการสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา การบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการวางแผน ตลอดจนกำหนดทิศทางและนโยบายการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 19 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 2,453 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้โดยวิธีการเจาะจงเลือกเอาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองทั้ง 19 จังหวัด มีทั้งสิ้น 289 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่าง 275 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษา ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา การบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพการสมรส และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) ได้จำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการศึกษา มีจำนวน 15 ข้อ ด้านการบริการสังคม มีจำนวน 15 ข้อ และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีจำนวน 15 ข้อ รวมทั้งสิ้น 45 ข้อ โดยหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีการแจกแจงค่าที่ (t – distribution) ได้ค่าระหว่าง 1.55 ถึง 9.13 และมีค่าความเชื่อมั่น .98

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา การบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการส่งหนังสือและแบบสอบถาม ไปยังปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 289 คน ได้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 21 ตุลาคม 2541 ถึง 30 พฤศจิกายน 2541 รวม 41 วัน และได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 275 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.16

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พบว่าแบบสอบถามทั้งหมด 275 ฉบับ มีความสมบูรณ์ และสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ จึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยทดสอบค่าที่ (t – test)

4. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละโดยเรียงจากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 275 คน พบว่าในด้านอายุ เป็นกลุ่มอายุ ต่ำกว่า 36 ปี จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 80.70 กลุ่มอายุ 36 – 45 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 ด้านสถานภาพสมรส เป็นโสด จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 56.70 แต่งงาน จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 ด้านวุฒิการศึกษา เป็นผู้จบในสาขานิติศาสตร์ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 สาขารัฐศาสตร์/ รัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 68.70 มีประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เคยรับราชการมาก่อนจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 61.80 โดยจากหน่วยงานอื่น จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76 - 2.95$)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรอายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพการสมรส และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปรากฏผลดังนี้

3.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีความคิดเห็นโดยรวมมากกว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุต่ำกว่า 36 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีความคิดเห็นทั้ง 3 ด้าน มากกว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุต่ำกว่า 36 ปี ส่วนด้านการส่งเสริมการศึกษาและด้านการบริการสังคม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เคยมีประสบการณ์ มีความคิดเห็นโดยรวมมากกว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยมีประสบการณ์ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการส่งเสริมการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เคยมีประสบการณ์ มีความคิดเห็นทั้ง 3 ด้านมากกว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยมีประสบการณ์

4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้นำเสนอในแต่ละด้านออกเป็น 2 ประเด็น ปรากฏผลดังนี้

4.1 ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

- ด้านการส่งเสริมการศึกษาที่มีความถี่สูงสุด คือ ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะให้การสนับสนุนกิจกรรมทางด้านการจัดการศึกษา รวมทั้งประชาชนขาดแคลนปัจจัยในการเรียน รองลงมาคือ ขาดความชัดเจนในเรื่องกฎ ระเบียบ คำสั่ง นโยบาย ขาดบุคลากร รวมถึงการทำงานซ้ำซ้อนของหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ยากต่อการดำเนินงาน

- ด้านการบริการสังคมที่มีความดีสูงสุด คือ งบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการด้านการบริการสังคม ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์หลาย ๆ อย่าง รองลงมาคือ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนน้อยและขาดความรู้ความสามารถ และยังขาดการประสานงาน ขาดความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน

- ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีความดีสูงสุด คือ งบประมาณมีไม่เพียงพอที่จะดำเนินกิจกรรม รองลงมาคือ ขาดความร่วมมือและการประสานงานกับหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบกับปัญหาต่าง ๆ

4.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

- ด้านการส่งเสริมการศึกษาที่มีความดีสูงสุด คือ กำหนดนโยบาย, แผนงาน, โครงสร้างให้ชัดเจน เพื่อสะดวกในการสนับสนุนงบประมาณ รองลงมาคือ สร้างจิตสำนึกให้คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสำคัญ, สนับสนุน, ส่งเสริมและเพิ่มบทบาทในการพัฒนาการศึกษาให้มากขึ้น

- ด้านการบริการสังคมที่มีความดีสูงสุด คือ ควรเน้นด้านการส่งเสริมอาชีพ เช่น การอบรม การรวมกลุ่มของแม่บ้าน รองลงมาคือ มีการกำหนดนโยบายและโครงการที่ชัดเจนเพื่อสะดวกในการวางแผนการใช้งบประมาณให้เพียงพอ

- ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีความดีสูงสุด คือ มีการประชาสัมพันธ์และสนับสนุนให้ประชาชนและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งมีความรับผิดชอบ รองลงมาคือ สร้างจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักในความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ในสิ่งแวดล้อม

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา การบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออก เชียงเหนือ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบขององค์การบริหารส่วน

ตำบลนั้น ฟังจะมีขึ้นตามบทบัญญัติตามกฎหมาย และคณะผู้บริหารท้องถิ่น ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังอยู่ในระยะเริ่มแรกของการทำงาน จึงยังไม่สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจในระดับมากที่สุด และปัญหาที่สำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถที่จะดำเนินการไปด้วยความราบรื่น และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร น่าจะเกิดจากการผูกขาดอำนาจของกำนัน ในฐานะประธานกรรมการบริหาร ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจ ในเรื่องต่าง ๆ ค่อนข้างมาก ทั้งนี้ สืบเนื่องจากภาวะผู้นำที่กำนันมีอยู่โดยตำแหน่งที่เป็นหัวหน้าปกครองตำบลตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ ประสพการณ์ทางด้านการบริหารงาน และอำนาจบารมีที่มีอยู่ค่อนข้างมาก นอกจากนี้ความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่มีความสำคัญอยู่ไม่น้อยเช่นกัน เพราะหากสมาชิกและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ขาดความเข้าใจในข้อกฎหมาย และบทบาทหน้าที่อย่างถ่องแท้แล้ว ก็จะทำให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความยากลำบาก ซึ่งจะส่งผลให้พัฒนาการทางด้านการเมืองของท้องถิ่นในภาพรวมดำเนินไปอย่างไม่มีศักยภาพ อีกประการหนึ่ง คณะกรรมการบริหารมักจะให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน้อยกว่างานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น งานก่อสร้างถนน หนทาง และก่อสร้างท่อระบายน้ำ เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะมีเรื่องของผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง (กรมการปกครอง. 2539. ข. : 98)

อีกประเด็นหนึ่ง ที่ทำให้กิจกรรมด้านการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่ได้รับความสำคัญมากเท่ากับมากเท่ากับงานพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐาน อาจเป็นเพราะสมาชิกและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเข้าใจว่าตนมีบทบาทหน้าที่คล้ายคลึงกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น เมื่อประชาชนในหมู่บ้านเลือกตั้งตนเป็นตัวแทน ตนก็ต้องแสดงผลงานให้ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการหางบประมาณมาพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนพึงพอใจ และเลือกตั้งเข้ามาอีก ซึ่งเป็นไปตามรายงานการวิจัยของกรมการปกครอง (2539. ค. : 98-99) เรื่อง ปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ ส่วนหนึ่งอาจเห็นว่างานด้านการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีหน่วยงานหลายหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องทุ่มเท และเอาใจใส่มากนัก ดังนั้น ในระยะแรกนี้สมาชิกและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเน้นไปที่นโยบายการแก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ วิญญู อังคณารักษ์ (2519 : 4) การกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสร่วมปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อส่วนรวมของประชาชนได้เป็นอย่างดี

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรอายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพการสมรส และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่วางไว้ดังนี้

2.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุ 36 – 45 ปี มีความคิดเห็นโดยรวมมากกว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุต่ำกว่า 36 ปี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี มีความตั้งใจที่จะนำความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นผู้สูงด้วยวัยวุฒิ เป็นวัยทำงานและเป็นวัยที่ต้องการแสวงหาความสำเร็จในชีวิต ตลอดจนในวัยนี้จะเป็นวัยที่มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลกล้าคิดกล้าปฏิบัติและกล้าที่จะตัดสินใจ รวมทั้งทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมีมาก จึงทำให้เป็นผู้ที่มีความสุขุมรอบคอบ เป็นวัยที่รู้จักใช้วิจารณ์ญาณวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลสอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 19) ที่กล่าวว่า ผู้ใหญ่วัยกลางคนมีการพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนและมีศักยภาพจะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม ตามบทบาทหน้าที่ในด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ สถานภาพการสมรสที่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นโสดหรือสมรสย่อมไม่ใช่อุปสรรคสำคัญต่อการทำงาน ประกอบกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีภูมิสำเนาและลักษณะพื้นฐานทางสังคมอยู่ในภาคเดียวกัน และโครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ก็เป็นโครงสร้างการบริหารงานที่ง่าย ๆ และชัดเจน การทำงานไม่สลับซับซ้อน ไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิค กลยุทธ์ในการบริหารงานมากนัก จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเทือง แพนทัด (2541 : 67) ที่พบว่าประชาชน ที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลักสูตรทางการศึกษาทั้ง 3 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และ รัฐประศาสนศาสตร์ ต่างก็เป็นหลักสูตรที่สามารถนำมาปรับใช้กับการทำงานท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญ ก่อนที่ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลจะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ กรรมการปกครองโดยกองราชการส่วนตำบล ก็ได้จัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว และในระยะเริ่มแรกนี้ การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังอยู่ภายใต้การกำกับดูแลค่อนข้างใกล้ชิด จาก อำเภอ จังหวัด และกรรมการปกครอง จึงทำให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญสิทธิ์ สหรังษี (2529 : 99) ที่ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมปัญญา เทียมวัน (2534 : 131) ที่พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนต่อการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชจริย์ บุรณากาญจน์ (2541 : 70) ที่พบว่าความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในขณะทำงาน สนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต. ศธ.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เคยมีประสบการณ์ มีความคิดเห็นโดยรวมมากกว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่เคยมีประสบการณ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้ว ย่อมมีความรู้ ความชำนาญในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำ จึงทำให้เกิดทักษะ มีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานภายใต้กรอบนโยบาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งของทางราชการรวมทั้งสามารถแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ เสนาะ ดิยาวัว (2527 : 56) ที่กล่าวว่าผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก่อน จะช่วยให้รู้วิธีแก้ปัญหาได้ดีขึ้น ส่วนผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ จะมีความรู้สึกริวกังวลต่อการแก้ปัญหา

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากข้อคำถามปลายเปิด ซึ่งมีผู้ตอบทั้งสิ้น 179 คน คิดเป็นร้อยละ 65.09 โดยได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ซึ่งนำมาอภิปรายได้ดังนี้

3.1 ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

- ด้านการส่งเสริมการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลยังให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษาในระดับน้อย งบประมาณส่วนใหญ่จะเน้นไปทำงานพัฒนาโครงสร้างด้านพื้นฐานของท้องถิ่น เช่น การสร้างถนน หนทาง ระบบประปา หมู่บ้าน และขุดลอกลำคลองเป็นต้น ในด้านวัสดุ อุปกรณ์การศึกษา ตามสถานศึกษาต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร หรือแม้เพียงการสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็ก ก็ยังมีได้ให้ความสนใจมากนัก ทั้งนี้ สาเหตุส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความเข้าใจว่างานด้านการศึกษา นั้นมีหลายหน่วยงานที่ร่วมรับผิดชอบอยู่แล้ว และอีกอย่างองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ในภาคอีสาน ยังมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ จึงไม่สามารถที่จะจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางด้านการศึกษา ได้มากนัก นอกจากนี้ เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการอุดหนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานด้านการศึกษา ก็ยังขาดความชัดเจนในเรื่องของกฎระเบียบปฏิบัติ จึงทำให้กิจกรรมด้านการส่งเสริมการศึกษาไม่สามารถที่จะดำเนินการให้ได้ผลในระดับที่น่าพอใจ

- ด้านการบริการสังคม ที่องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน และคณะผู้บริหารยังไม่เห็นความสำคัญต่อกิจกรรมด้านนี้ สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งอาจมาจากงานด้านบริการสังคม เป็นงานที่ไม่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ประกอบกับสมาชิกและคณะกรรมการบริหาร ยังไม่มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ต่อการดำเนินงานในด้านนี้เท่าที่ควร และนอกจากนี้ในเรื่องของการทำงาน ยังขาดการประสานงานระหว่างสมาชิกด้วยกัน และการไม่ให้ความร่วมมือกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยกัน และกับส่วนราชการอื่น

- ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ทางด้านนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ ประกอบกับพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีอาณาเขตกว้างไกล มีลักษณะเป็นพื้นที่แห้งแล้งและกันดาร องค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่มีความสามารถที่จะทำการดูแลได้อย่างทั่วถึง และอีกสาเหตุหนึ่ง ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ไม่ค่อยได้ผล ก็คือ การขาดจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นและการไม่ให้ความร่วมมืออย่างจริงจังจากประชาชนในท้องถิ่น

3.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล

- ด้านการส่งเสริมการศึกษา เพื่อให้กิจกรรมด้านการส่งเสริมการศึกษา ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จไปพร้อม ๆ กับกิจกรรมการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานด้านอื่น ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้การส่งเสริม และสนับสนุน งบประมาณด้านการศึกษาแก่สถานศึกษา และให้ทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนมากกว่าที่เป็นอยู่ นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรบรรจุแผนงานกิจกรรม ด้านบทบาทการส่งเสริม การศึกษาลงในแผนพัฒนาตำบลประจำปี โดยแต่ละปีควรดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สำหรับ ในส่วนของกรมการปกครอง จังหวัด และอำเภอ ซึ่งมีหน้าที่กำกับ ดูแลโดยตรง ก็ควรที่จะจัด การฝึกอบรมโดยเน้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้แก่คณะผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการศึกษามากกว่าที่เป็นอยู่

- ด้านการบริการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลควรเน้นการฝึกอบรม เพื่อ ส่งเสริมอาชีพให้แก่ชาวบ้าน รวมไปถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม ต่าง ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน เพื่อดำเนินกิจกรรมเป็นกลุ่มอาชีพเฉพาะด้าน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้กลุ่มกิจกรรมมีความเข้มแข็ง และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ องค์การ บริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณให้แก่กลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ สามารถดำรงอยู่ได้ในระยะเริ่มแรก

- ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ ความสำคัญ และพัฒนาให้ดีขึ้นได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต เช่นการดูแล ควบคุม ตรวจสอบ มลภาวะ การกำจัดขยะมูลฝอย นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ของการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ให้ทุกคนเกิดความรู้สึกต้องรับผิดชอบร่วมกัน อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญก็คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการจัดฝึกอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความ ตระหนักในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ให้แก่สมาชิกและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลตลอดจนประชาชนในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา การบริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการฝึกอบรมให้แก่สมาชิก และคณะผู้บริหารท้องถิ่น ตลอดจนปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ เกิดจิตสำนึก และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้คณะผู้บริหารส่วนท้องถิ่น ได้เห็นความสำคัญ เพื่อจะได้สนับสนุนงบประมาณด้านการส่งเสริมการศึกษามากกว่าที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับด้านบริการสังคม คณะผู้บริหารท้องถิ่นก็จะได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องสุขภาพ อนามัย ของสตรี เด็ก เยาวชน คนชรา และคนพิการ ในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คณะผู้บริหารท้องถิ่นก็จะได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะได้รับจากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และได้ทราบถึงความเสียหายและผลกระทบที่อาจได้รับเมื่อสิ่งแวดล้อมต้องถูกทำลาย

1.2 มีการประชาสัมพันธ์หรืออบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนของตนให้เข้าใจในบทบาท และหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และจัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพเสริมให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.3 กรมการปกครองควรอุดหนุนงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อที่จะได้ดำเนินกิจกรรมได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคต่าง ๆ

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคต่าง ๆ

2.3 ควรศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านอื่น ๆ

2.4 ควรมีการศึกษาการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับประเทศ

2.5 ควรศึกษาความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาคอื่น ๆ

2.6 ควรทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับประเทศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การปกครอง, กรม กระทรวงมหาดไทย. กฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น. ฉบับปรับปรุง. ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539. ก.
- คู่มือพนักงานส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539. ข.
- “ปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล,” เทศาภิบาล. ปีที่ 91. ฉบับที่ 12. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539. ค.
- กฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น. ฉบับปรับปรุง. ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539. ง.
- โกวิทย์ พวงงาม. ศักยภาพการบริหารงานของ อบต. ปัญหาและอุปสรรค. 992 : 14 – 20 ; มิถุนายน 2539. ก.
- สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ศักยภาพและทางเลือกสู่อนาคต. รายงานการวิจัยคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. ข.
- จรัส สุวรรณมาลา. ทฤษฎีการงบประมาณและแผนงาน และระบบงบประมาณแบบ PPB. คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2539.
- จารุพงษ์ พลเดช. “ไปดูศูนย์ประสานราชการส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองลำพูน,” เทศาภิบาล. ปีที่ 92. ฉบับที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.
- สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ศักยภาพและทางเลือกสู่อนาคต. รายงานวิจัยคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ชาชีวัฒน์ ศรีแก้ว . แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : บริษัท วิสิทธิ์พัฒนาจำกัด, ม.ป.ป.
- ชุบ กาญจนประกร. หลักรัฐประศาสนศาสตร์. เอกสารโรเนียว . คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2510.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.
- ชัยยศ ศิริฉันทนบวร . ความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการสภาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิจังหวัดอุบลราชธานี. สารนิพนธ์ รัฐศาสตร์บัณฑิต. ม.ป.ท., 2531.

- นุจรีย์ บุรณากาญจน์. การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในคณะทำงานสนับสนุน การปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต. ศธ.) เขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- เดชชาติ วงษ์โกมลเชษฐ์. การจัดตั้งองค์กรพื้นฐานในระดับตำบล. เอกสารการวิจัยส่วนบุคคลเสนอต่อวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2523.
- บุญสิทธิ์ สหสร้างชี. การศึกษาปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- ปรัชญา เวสารัชช. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารราชการไทย พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนการพิมพ์, 2538.
- ปรีชา จำปารัตน์ และไพศาล ชัยมงคล. การบริหารพัสดุ ทฤษฎีและปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2520.
- ปรีชา เรืองจันทร์. "องค์การบริหารส่วนตำบล ในปี 2536," นิตยสารส่วนท้องถิ่น ปีที่ 37. ฉบับที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2540.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น. เอกสารการศึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, เมษายน 2525.
- ประเทือง แพนทัด. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาดี อำเภอเมือง ฯ จังหวัดสมุทรสาคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2526.
- พิมลจรรย์ นามวัฒน์. องค์การและการจัดการ. เอกสารการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- วิญญู อังคณารักษ์. แนวความคิดในการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น. เอกสาร ประกอบการบรรยาย ฉบับพิมพ์โรเนียว, 2519.
- สวัสดิ์ ศรีสุวรรณดี. การยกฐานะสภาตำบลเป็นนิติบุคคล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมือง-เชียงใหม่. รายงานค้นคว้าอิสระ คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.
- สุกิจ จุลละนันท์. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ ในการบริหารงานบุคคลในประเทศไทย. รวบรวมและจัดพิมพ์โดย อมร รักษาสัตย์ และโสรัส สุจริตกุล. พระนคร. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2505.

- สุวัฒน์ ตันประวัติ . “นายอำเภอ กับ อบต.” นิตยสารท้องถิ่น. 37 (8) : 23 – 37 ; สิงหาคม 2540.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538.
- เสนาะ ดิยาวี. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- เสริมปัญญา เทียมวัน. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอ ตามทัศนะ ของศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใน เขตการศึกษา 6. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. รวมบทความกฎหมายการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ นิติธรรม , 2539.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.
- อมร แยมศรี . ความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรรมการสภาตำบล ผู้ทรงคุณวุฒิ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. รายงานการค้นคว้า แบบอิสระคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ , 2538.
- Dale , Ernest. Management : Theory and Practice. New York : Mc Graw Hill Co., 1965.
- Greenwood, William T. Management and Organization Behaviour Theories : An Interdisciplinary Approach. New York : South – Western Publishing Company, 1965.
- Gulick , Luther and Lyndal Urwick. (eds). Papers on the Sciences of Administration. New York : Institute of Public Administration , 1937.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

ที่ ทม 1007 / 4112

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ด้วย นายสุจิตต์ศักดิ์ นุสีหา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับ การส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ และ รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยใคร่ขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ ซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดของท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยให้แก่บัณฑิต

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาอนุมัติให้ รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นายสุจิตต์ศักดิ์ นุสีหา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1007 / 4113

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายอำเภอแก้งคร้อ

ด้วย นายสุจิตศักดิ์ นุสีหา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์ และ รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้นายสุจิตศักดิ์ นุสีหา ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1007 / 4114

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายอำเภอหนองสองห้อง

ด้วย นายสุจิตต์ ภูสีหา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ และ รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้นายสุจิตต์ ภูสีหา ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ที่ พิเศษ / 2541

สำนักงานสุขภาพบาลแก้งคร้อ
ถนนชัยภูมิ – ภูเขียว ชย 36150

19 ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามวิจัย

เรียน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ด้วยกระผม นายสุจิตต์ ภูสีหา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งปลัดสุขภาพบาล แก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ ประกอบการศึกษาในหัวข้อเรื่อง ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใต้การควบคุมของ รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ และ รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

ดังนั้น กระผมจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ได้โปรดกรอกแบบสอบถามประกอบการวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้ และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วขอได้โปรดส่งคืนภายในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2541 ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุจิตต์ ภูสีหา)

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา
บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน โปรดตอบให้ครบทุกตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ซึ่งตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. อายุ

☐ ต่ำกว่า 36 ปี

☐ 36 – 45 ปี

☐ 46 ปีขึ้นไป

2. สถานภาพสมรส

☐ โสด

☐ สมรส

3. วุฒิการศึกษา

☐ นิติศาสตร์บัณฑิต

☐ รัฐศาสตร์บัณฑิต รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

☐ ไม่เคยรับราชการมาก่อน

☐ โอนจากหน่วยงานอื่น

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความข้างล่างนี้แต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น ว่าตลอดเวลาที่ผ่านมามองการบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ในตารางข้างล่างนี้ในระดับมากน้อยเพียงใด ตามความรู้สึกของท่านข้อละเพียงช่องเดียวเท่านั้น

ข้อ	ข้อความ	ระดับการดำเนินกิจกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการส่งเสริมการศึกษา					
1.	สนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่เรียนดี					
2.	สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์การศึกษาให้แก่สถานศึกษา					
3.	สนับสนุนทุนการวิจัยให้แก่หน่วยงานด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน					
4.	จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด					
5.	จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน					
6.	สนับสนุนงบประมาณสำหรับซื้อวารสาร หรือหนังสือพิมพ์ไว้บริการประชาชน					
7.	ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล					
8.	สนับสนุนการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการดำเนินกิจกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	สนับสนุนด้านงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำตำบล					
10.	ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการปลูกจิตสำนึกในความเป็นไทย					
11.	ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาตามโครงการความร่วมมือ ระหว่างกรมการปกครองกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน					
12.	สนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อการศึกษาแก่สถานศึกษา					
13.	เป็นผู้นำการจัดกิจกรรมงานประเพณีสำคัญต่าง ๆ ในท้องถิ่น					
14.	ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการอบรม เลี้ยงดูเด็กเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการอย่างถูกต้อง					
15.	สนับสนุนงบประมาณแก่สถาบันศาสนาที่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุสงฆ์และสามเณร					
ด้านบริการสังคม						
16.	ส่งเสริมให้เยาวชน และสตรีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตครอบครัวที่ดี					
17.	จัดฝึกอบรมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ					
18.	สนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานสาธารณสุขในการป้องกันและรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ					
19.	ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมอาชีพให้แก่สตรี เด็ก และเยาวชนในท้องถิ่น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการดำเนินกิจกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20.	จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพอนามัย สำหรับสตรี เด็ก และเยาวชนประจำ อบต.					
21.	ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญ และเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุ					
22.	ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นความสำคัญ และเอาใจใส่ดูแลคนพิการ					
23.	สนับสนุนให้สถานพยาบาล เช่น สถานีอนามัย- ตำบล โรงพยาบาลประจำอำเภอ เข้ามามีส่วนช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ					
24.	จัดให้มีศูนย์สงเคราะห์คนชราและผู้พิการประจำ ตำบล					
25.	ส่งเสริมและจัดฝึกอบรม พี่นุฟู และพัฒนา คนพิการให้สามารถพึ่งตนเองได้					
26.	สนับสนุนให้คนพิการได้รับบริการทางแพทย์และการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างต่อเนื่อง					
27.	ส่งเสริมการรวมตัวของคนพิการในชุมชนเพื่อ การช่วยเหลือตัวเอง					
28.	ส่งเสริมให้คนพิการได้รับบริการการศึกษา					
29.	จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรี					
30.	จัดให้มีการเผยแพร่ผลงานและกิจกรรมกลุ่มสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ					
ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม						
31.	จัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังรักษาและระงับเหตุ สาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่					
32.	ออกข้อบังคับตำบลว่าด้วยเรื่องการรักษาความ สะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการดำเนินการกิจกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33.	จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
34.	จัดให้มีระบบการเก็บขน การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ					
35.	ส่งเสริมให้มีการจัดการพื้นที่ดินที่มีปัญหา เช่นดินเค็ม ดินเปรี้ยว และดินขาดอินทรีวัตถุ					
36.	จัดการพื้นที่ปุ๋ย ปุ๋ยคอก พื้นที่ป่าในเขต อบต.					
37.	รณรงค์เผยแพร่ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด					
38.	เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผน ดัดสินใจและติดตามประเมินผลในโครงการพัฒนาของท้องถิ่น					
39.	จัดให้มีการป้องกันสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้น					
40.	จัดให้มีรถดับเพลิงและบุคลากรพร้อมที่จะสามารถระงับเหตุอัคคีภัยในป่าได้					
41.	จัดทำเครื่องหมายกั้นแนวเขตพื้นที่ป่า					
42.	จัดให้มีระบบการส่งและระบายน้ำเพื่อการชลประทานเพื่อการเกษตร					
43.	ส่งเสริมให้สถานพยาบาลทำการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี					
44.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่					
45.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ตามธรรมชาติแทนปุ๋ยเคมี					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในด้านการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามความคิดเห็นของท่าน

1. ด้านการส่งเสริมการศึกษา

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการบริการสังคม

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
ผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายสุจิตต์ศักดิ์ นุสีหา
วัน / เดือน / ปี เกิด	27 พฤษภาคม 2512
สถานที่เกิด	อำเภอัญญาจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	211 หมู่ที่ 9 ตำบลกุดเค้า อำเภอัญญาจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ปลัดสุขาภิบาล สำนักงานสุขาภิบาลห้วยแถลง อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	
2531	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนัญญาจาศึกษา
2535	รัฐศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและ การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ มสธ.
2540	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มสธ.
2541	รัฐศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์ มสธ.
2541	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	
2536 – 2538	นักวิชาการศึกษา สำนักทะเบียนและวัดผล มสธ.
2538 – 2539	นักวิชาการแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
2539 – 2540	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทุ่ม อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
2540 – 2541	ปลัดสุขาภิบาล สุขาภิบาลแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
2541 – ปัจจุบัน	ปลัดสุขาภิบาล สุขาภิบาลห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา
บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทคัดย่อ
ของ
สุจิตต์ศักดิ์ นุสีหา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านบริการสังคม และด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษา บริการสังคม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 275 คน ซึ่งได้จากการเจาะจงเลือกเอาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง ทั้ง 19 จังหวัด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบ ประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม ตามบทบาทหน้าที่ ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนิน กิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการส่งเสริมการศึกษา และด้านการบริการสังคม มีความคิดเห็นแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการส่งเสริมการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

6. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการฝึกอบรมให้แก่สมาชิกและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ เกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ นอกจากนั้นกรมการปกครอง ควรอุดหนุนงบประมาณให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลให้เพียงพอกับความต้องการ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

**Opinions of the Tambon Administrative Organization Secretaries Concerning
the Promotion of Education, Social Services and Environmental
Conservation in Northeastern Region**

**AN ABSTRACT
BY
SUJITSAK NUSEEHA**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
At Srinakharinwirot University
May 1999**

The purposed of this research were to study the opinions of the Tambon Administrative Organization Secretaries in the Northeast in three aspects , namely educational promotion , social service and environmental conservative ; to compare the opinions of the Tambon Administrative Organization Secretaries as classified by age, marital status , educational qualifications and past experience ; and to collect additional opinions and suggestion related.

The sample used in this research were 275 Tambol Administrative Organization Secretaries in the Northeast , derived through the purposive sampling from the Tambol Administrative Organization only in Amphoe Muang of 19 provinces. The instrument used for collecting the data was the 5 - point - rating - scale questionnaire . The statistics used for analyzing the data were the frequency , percentage , mean , standard deviation and the t – test .

The research findings were summarized as follows :-

1. The Tambol Administrative Organization Secretaries had opinions in conducting activities on duty as a whole and by aspect at a moderate level.

2. The Tambol Administrative Organization Secretaries with different ages had opinions in conducting activities duty as a whole with statistically significant difference at the .01 level . When considered by aspect , it was found that in the environmental conservation aspect with statistically significant difference at the .01 level. and in the educational promotion and social service aspects at the .05 level

3. The Tambol Administrative Organization Secretaries with difference marital statuses had opinions in conducting activities on duty as a whole and by aspect with no statistically significant difference.

4. The Tambol Administrative Organization Secretaries with difference educational qualifications had opinions in conducting activities on duty as a whole and by aspect with no statistically significance difference.

5. The Tambol Administrative Organization Secretaries with different past experiences had opinions in conducting activities on duty as a whole with statistically significant difference at the .01 level. When considered by aspect , it was found that in the social service and environmental conservation aspects with statistically significant difference at the .01 level and in the educational promotion at the .05 level.

6. The Tambol Administrative Organization Secretaries had additional opinions in conducting activities on duty of the Tambol Administrative Organizations in the Northeast that the related agencies should conduct trainings for the members and administrations, as well as related staff in order to have knowledge, understanding, consciousness and realization in the importance of conducting activities on duty ; and the Department of Local Administration should allocate sufficient budget to the Tambol Administrative Organizations as needed in order to effectively carry out activities in accordance with the objective.